

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εισηγητής: Χρήστος Αστερίου, Α.Μ 1520

Επιβλέπων Καθηγητής: Νικόλαος Τριχάς

©

2016

**TECHNOLOGICAL EDUCATION INSTITUTE OF
CRETE**

**SCHOOL OF MANAGEMENT AND ECONOMICS
DEPARTMENT OF COMMERCE & MARKETING**

Corporate Social Responsibility

Case Study Hellas Gold S.A

DIPLOMA THESIS

Student: Christos Asteriou, 1520

Supervisor: Nikolaos Trihas

©

2016

[2]

Υπεύθυνη Δήλωση : Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Εμπορίας και Διαφήμισης του Τ.Ε.Ι. Κρήτης.

Ιεράπετρα, Φεβρουάριος 2016

Χρήστος Αστερίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία, έχει ως στόχο της να αναδείξει την έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις γενικότερα και στην εταιρία Ελληνικός Χρυσός ειδικότερα, της οποίας το αντικείμενο επιδιώκουμε να παρουσιάσουμε. Πιο συγκεκριμένα, μέσω της αποσαφήνισης του όρου και του περιεχομένου της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αναδεικνύονται οι εφαρμογές της και τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν απ' αυτές.

Στην ουσία, οι τομείς εφαρμογής της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αφορούν όλο τον κορμό μιας επιχείρησης, όπως το ανθρώπινο δυναμικό της, την σχέση της με την κοινωνία και την αγορά, καθώς και την αρμονική συμβίωση της με το περιβάλλον. Συμπερασματικά, η εργασία αυτή έχει σκοπό να καταδείξει την σπουδαιότητα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, στην οποία βασίζεται η ανάπτυξη, η αποδοχή, η εξέλιξη και η βιωσιμότητα μιας επιχείρησης.

Λέξεις – κλειδιά: εταιρική κοινωνική ευθύνη, οικονομική-νομική-ηθική-φιλανθρωπική υπευθυνότητα, ανθρώπινο δυναμικό, επιχειρηματική αξιολόγηση, οργάνωση εταιρίας.

ABSTRACT

This paper aims to highlight the concept of corporate social responsibility in business in general and the company Hellas Gold in particular, the object of which we want to present. More specifically, by clarifying the term and scope of CSR, its applications and highlights the benefits of them.

In essence, the application areas of corporate social responsibility, concern around the trunk of a business, such as its workforce, its relationship with society and the market, and the harmonious coexistence with the environment. In conclusion, this study aims to demonstrate the importance of corporate social responsibility, in which growth is based, acceptance, evolution and sustainability of a business.

Key Words : corporate social responsibility, economic-legal-moral-charitable responsibility, human potential, enterprising evaluation, organization of company.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	7
ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	8
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1.1 <Ορισμός-Έννοια>	10
1.2 <Περιεχόμενα της ΕΚΕ>	11
1.3 <Ιστορική Εξέλιξη της ΕΚΕ>	14
1.4 <ΕΚΕ και που μπορεί να εφαρμοστεί>	15
1.5 <Κατηγορίες ΕΚΕ>	16
1.6 < Πλεονεκτήματα>	16
1.7 <Διεθνής Εμπειρία και κατάσταση στην Ελλάδα >.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	18
<ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ>	18
2.1 <Η κοινωνική ευθύνη ως βασικός παράγοντας στις επιχειρήσεις>.....	19
2.1.1 <ΕΚΕ και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: Προκλήσεις Δυνατότητες και Προοπτικές>	19
2.2 < Δραστηριοποίηση Επιχειρήσεων>.....	20
2.3 < Ανθρώπινο Δυναμικό στο κομμάτι των επιχειρήσεων>.....	21
2.4 < Κοινωνία και Αγορά>.....	21
2.5 < Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ>	22
2.6 < ΕΚΕ και Οικονομία>	23
2.7 < Επιχειρήσεις και Φυσικό Περιβάλλον>.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	25
<ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΕ>	25
3.1 <Εισαγωγή>	25
3.2 <Οι βασικές έννοιες πάνω στις ευθύνες των επιχειρήσεων>	26
3.3 <Οφέλη ανάπτυξης από την ΕΚΕ>.....	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	34
<ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ>	34
4.1 <Εισαγωγή>	34

4.2	<Κοινωνικά Υπεύθυνες Επιχειρηματικές Πρακτικές (socially responsible business practises)>	35
4.2.1	<Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη>	35
4.2.2	<Ηθική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη>	36
4.2.3	<Ανθρωπιστική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη >.....	37
4.3	<Διαχείριση και Οργάνωση Επιχειρήσεων σύμφωνα με την ΕΚΕ>	37
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	40
	<ΕΚΕ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε>	40
5.1	<Εισαγωγή>	40
5.2	<Εκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας >	42
5.2.1	<Υγεία και Ασφάλεια>	43
5.3	<Προστασία του Περιβάλλοντος>.....	44
5.4	<Κοινωνία:Ο Τόπος της Ελληνικός Χρυσός >.....	46
5.4.1	<Προσφορά της Ελληνικός Χρυσός στη Κοινωνία>.....	49
5.4.2	<Η Προσφορά της Ελληνικός Χρυσός στη Νεολαία >	51
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	5Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	56
	A. ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ	56
	B. ΕΛΛΗΝΙΚΗ	57
	ΠΗΓΕΣ	59

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

<u>Πίνακας 5.4 Κοινωνία: Ο τόπος της Ελληνικός Χρυσός</u>	<u>45</u>
---	-----------

ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Σχεδιάγραμμα 3.2 Οι ευθύνες των επιχειρήσεων	27
--	----

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας συνέβαλαν αρκετοί άνθρωποι τους οποίους οφείλω να ευχαριστήσω, αφού η βοήθειά τους οδήγησε στην ποιοτικότερη παρουσίαση του θέματος. Καταρχάς η συμβολή του επιβλέποντα καθηγητή κ.Τριχά Νικόλαου υπήρξε καθοριστική στην ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας. Οι καίριες υποδείξεις του και η κριτική τόσο στο κείμενο όσο και στην ανάλυση οδήγησαν στο βέλτιστο αποτέλεσμα. Επίσης, νιώθω την ανάγκη να ευχαριστήσω την οικογένειά μου, που με στηρίζει σε ότι και αν κάνω, αλλά και τους φίλους μου Μαρία και Κατερίνα για την ενθάρρυνση και τη συμπαράσταση τους στη διάρκεια της συγγραφής της διπλωματικής αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ορισμός- Έννοια

Ο όρος **Εταιρική κοινωνική ευθύνη** αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων που αποσκοπούν στην συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων. Συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις αποτελούν οντότητες οι οποίες είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται, επηρεάζοντας και επηρεαζόμενες από τα δεδομένα της εποχής και του χώρου δράσης τους. Οφείλουν επομένως να αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί, απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον. Να σέβονται δηλαδή τις αρχές και τις αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας (τον σεβασμό προς τον άνθρωπο - την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την παροχή ίσων ευκαιριών, τον σεβασμό στο περιβάλλον που κληρονομήσαμε και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής). (Βαξεβανίδου 2011).

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (EKE – CSR Corporate Social Responsibility) είναι ένας από τους πιο δυναμικούς και απαιτητικούς τομείς δραστηριότητας για τη σύγχρονη επιχείρηση. Υποδηλώνει την ισόρροπη αντιμετώπιση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής επίδρασης της λειτουργίας μιας επιχείρησης και βασίζεται στο τρίπτυχο της οικονομικής ανάπτυξης, της βιωσιμότητας και της κοινωνικής συνοχής. Η αναγνώριση από τις σύγχρονες κοινωνίες της ανάγκης για ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη και των θεμελιωδών αλλαγών που αυτή προϋποθέτει για τον τρόπο που οργανώνονται και λειτουργούν οι επιχειρήσεις, αποτελεί την κύρια αιτία για την ανάπτυξη και διάδοση της ιδέας της EKE. Τα τελευταία χρόνια οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου έχουν αρχίσει να απομακρύνονται από τις παραδοσιακές αντιλήψεις που περιόριζαν τον κοινωνικό τους ρόλο απλώς σε ορισμένες δωρεές για κοινωφελείς σκοπούς, σε χορηγίες εκδηλώσεων και σε μέτρα βασικής φροντίδας για τους εργαζόμενους και υιοθετούν σταδιακά μια συστηματική και στρατηγική προσέγγιση της διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης τους, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό περιβάλλον του. Με αυτή την

μεταστροφή στοχεύουν στη μακροπρόθεσμη αύξηση της απόδοσης τους μέσα από πρακτικές που ικανοποιούν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή, τα άτομα και τις ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν και να επηρεαστούν από τη λειτουργία μιας επιχείρησης. Επιπροσθέτως, οι πολιτικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις που συνδέονται με την παγκοσμιοποίηση προκαλούν ραγδαίες κοινωνικές αλλαγές με συνέπεια τη ριζική αλλαγή των προσδοκιών της κοινωνίας για το ρόλο των επιχειρήσεων. Οι εταιρίες κρίνονται, πλέον, όχι μόνο με βάση οικονομικά αποτελέσματα ή την ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που προσφέρουν, αλλά και με βάση περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια.(Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας,2006).

1.2 Περιεχόμενο της ΕΚΕ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως η «έννοια σύμφωνα με την οποία οι εταιρίες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και οικολογικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέλη». Άλλοι ορισμοί τονίζουν τη δέσμευση των επιχειρήσεων σε αρχές «ηθικής» συμπεριφοράς, ωστόσο, οι περισσότεροι ορισμοί συμφωνούν πως η κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση λαμβάνει υπόψιν της ζητήματα που προκύπτουν από τη λειτουργία της σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη, τα δικαιώματα και την ποιότητα ζωής των εργαζομένων και την ευρύτερη κοινωνία μέσα στην οποία δραστηριοποιείται. Μέσω της ΕΚΕ επιδιώκεται η εθελοντική αυτορρύθμιση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ώστε να εξασφαλίζεται ο σεβασμός για τα ζητήματα αυτά με τη χρήση συστημάτων διαχείρισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την υποστήριξη τοπικών κοινοτήτων και άλλων επωφελών κοινωνικών πρωτοβουλιών (π.χ. απασχόληση ατόμων από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού) και τη δημιουργία ενός δίκαιου, ασφαλούς και δημιουργικού εργασιακού περιβάλλοντος.(Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας,2006).

Η έννοια της ΕΚΕ εξελίσσεται διαρκώς, ώστε να συμπεριλάβει και τη συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών για τη θέσπιση προτύπων, την συστηματική παρακολούθηση, τον έλεγχο και την πιστοποίηση των διαδικασιών κοινωνικού ελέγχου, που χρησιμοποιούνται από τις επιχειρήσεις. Σταδιακά προκύπτουν όλο και

περισσότερες διεθνείς πρωτοβουλίες για την προώθηση, ανάπτυξη και συστηματοποίηση της ΕΚΕ. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εθνικά και υπερεθνικά δίκτυα συνεργασίας επιχειρήσεων και επιχειρηματικών ενώσεων, τα διεθνή πρότυπα διαχείρισης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, το κίνημα για τις ηθικές επενδύσεις και οι αντίστοιχοι δείκτες κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρήσεων και οι πρωτοβουλίες της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ο.Η.Ε.

Το 2000 δημιουργήθηκε μετά από πρωτοβουλία του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το Global Compact, με στόχο να ενώσει τις προσπάθειες επιχειρήσεων, συνδικαλιστικών φορέων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Μέσω του Global Compact ο Ο.Η.Ε. επιχειρεί να προωθήσει την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και να καταστήσει τις επιχειρήσεις μέρος της λύσης των προβλημάτων που προκύπτουν από την παγκοσμιοποίηση. Σήμερα εκατοντάδες επιχειρήσεις και οργανώσεις από ολόκληρο τον κόσμο έχουν ενταχθεί σε αυτήν την εθελοντική προσπάθεια, υιοθετώντας τις δέκα βασικές αρχές που τη διέπουν. (Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας,2006)

Παράλληλα με την αύξηση των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών και της κοινής γνώμης σε ότι αφορά τον κοινωνικό ρόλο των επιχειρήσεων, παρατηρείται πως τα ενδιαφερόμενα μέρη και ιδιαίτερα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι ενώσεις τοπικών συμφερόντων, συνειδητοποιούν σταδιακά τη μεγαλύτερη δύναμη που τους εξασφαλίζουν οι νέες τεχνολογικές και πολιτικές συνθήκες έναντι των εταιριών και κινητοποιούνται εντονότερα για την προώθηση των αιτημάτων και προσδοκιών τους. Οι καταναλωτές, παρουσιάζουν επίσης μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την κοινωνική και περιβαλλοντική επίδραση των προϊόντων και υπηρεσιών που αγοράζουν καθώς και των εταιριών που τα προσφέρουν. Το 70% των ευρωπαϊών καταναλωτών υποστηρίζει, ότι η κοινωνική ευθύνη μια επιχείρησης επηρεάζει τις αγοραστικές του αποφάσεις και ο ένας στους πέντε καταναλωτές είναι διατεθειμένος να πληρώσει ακριβότερα για περιβαλλοντικά και κοινωνικά πιο «υπεύθυνα» προϊόντα. Παρομοίως, οι εργαζόμενοι ενδιαφέρονται περισσότερο για την κοινωνική συμπεριφορά των εργοδοτών τους και οι εταιρείες που φαίνονται να υποστηρίζουν πιο ενεργητικά τις ανάγκες της κοινωνίας συγκρατούν ευκολότερα τους καλύτερους υπαλλήλους τους ή προσλαμβάνουν σταδιακά άτομα που συνήθως αποτελούν θύματα

διακρίσεων και προκαταλήψεων, ανεξάρτητα από τα εργασιακά προσόντα και τη διαθεσιμότητά τους.

Στις αρχές του 20ού αιώνα, οι αμερικανικές επιχειρήσεις έγιναν στόχοι κοινωνικών επιθέσεων, κάτι που ευθέως συνδέεται με το μεγάλο μέγεθος τους, τις αντικοινωνικές πρακτικές τους και φυσικά την οικονομική κρίση, που οδήγησε μεγάλες μάζες πληθυσμού στην εξαθλίωση. Αν η πρώτη γενιά των στελεχών εκείνων έκανε «την ανάγκη φιλοτιμία», οι άμεσοι διάδοχοί της ενέταξαν στην εταιρική τους κουλτούρα την ανάγκη διανομής «κοινωνικού μερίσματος». Αποτέλεσμα όλων αυτών των διεργασιών ήταν η αποκρυστάλλωση δύο γενικών αρχών: της αγαθοεργίας (charity principle) και της διαχείρισης (stewardship principle).

Στην εξέλιξή τους οι επιχειρηματικές αποφάσεις με γνώμονα το κοινωνικό συμφέρον οδήγησαν στην αύξηση του βαθμού αλληλεξάρτησης της κοινωνίας και τελικά στην όλο και πιο ενεργό συμμετοχή των μετοχών στη λήψη αποφάσεων. Η επιχείρηση ορθώς θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της κοινωνίας αφού από αυτή αντλεί εργαζομένους, πελάτες και επομένως πόρους. Αν λοιπόν απορρίψει οποιονδήποτε βαθμό ευθύνης, μπορεί τελικά τα συμφέροντα της να πληγούν από μπόϊκοτάζ των καταναλωτών, από αρνητική διαφήμιση, από την απομείωση της κοινωνικής ευμάρειας ή ακόμα και από νομοθετικές πρωτοβουλίες.

Η αναθεώρηση των 'Γενικών Αρχών του ΟΟΣΑ για την λειτουργία των Πολυεθνικών Επιχειρήσεων' που πρωτό κυκλοφόρησαν το 1976 (Παράρτημα 1) περιείχε ουκ ολίγες αναφορές σε εθελοντικές αρχές υπεύθυνης συμπεριφοράς, ρύθμιζε εργασιακά ζητήματα και μπορεί να θεωρηθεί ως η πρώτη ανεπίσημη παραδοχή ότι η ΕΚΕ ήρθε για να μείνει. Το 1999 ήταν περίπου η εποχή που οι φωνές κατά της παγκοσμιοποίησης και της διεθνούς επιχειρηματικότητας αυξήθηκαν δραματικά, ξαναφέροντας, μεταξύ άλλων, και την ΕΚΕ στο προσκήνιο. (Υπουργείο Εργασίας Και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, 2006).

1.3 Ιστορική εξέλιξη της ΕΚΕ

Ανατρέχοντας στην ιστορία, συναντάμε πρακτικές ΕΚΕ που εφαρμόστηκαν σε διάφορα μέρη του κόσμου πριν από περισσότερα από 4000 χρόνια. Οι πρώτες πρακτικές ΕΚΕ είχαν τελείως διαφορετική μορφή από ότι έχουν σήμερα. Για παράδειγμα, σε αρχαία ινδουιστικά, ισλαμικά και βουδιστικά κείμενα περιλαμβάνονται παραινέσεις για την τοκογλυφία, καθώς και για τη φορολόγηση του πλούτου (Wayne, 2010). Οι πρώτοι νόμοι για την προστασία των δασών που επιβλήθηκαν στις υλοτομικές δραστηριότητες, συναντώνται περίπου 5000 χρόνια πριν.

Το 18ο αιώνα διαδίδεται μια νέα μορφή ΕΚΕ που αφορά στη βελτίωση των συνθηκών ζωής των εργαζομένων και των οικογενειών τους. Πολλοί βιομήχανοι χτίζουν ολόκληρες πόλεις γύρω από τις βιομηχανίες τους, εξασφαλίζοντας για το προσωπικό και τις οικογένειές τους στέγη, φαγητό και ιατρική περίθαλψη. Οι πρωτοβουλίες αυτές είχαν σαφώς αλτρουιστικά κίνητρα, αλλά παράλληλα αποσκοπούσαν στην αύξηση της παραγωγικότητας των εργαζομένων, η οποία θα ήταν το αποτέλεσμα της βελτίωσης του εργασιακού και βιοτικού επιπέδου (Ηρακλέους, 2004).

1.4 ΕΚΕ και που μπορεί να εφαρμοστεί

Κοινωνία - Περιβάλλον - Αγορά

Οι τομείς που εφαρμόζεται η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι τρεις. Ο πρώτος τομέας είναι η κοινωνία, η οποία αλληλεπιδρά άμεσα με την επιχείρηση. Ο κοινωνικός ρόλος των επιχειρήσεων είναι πολυδιάστατος, καθώς η επιχείρηση κινείται και φέρεται μέσα σε μια κοινωνία και οφείλει να ανταποκριθεί σε ορισμένους σκοπούς. Βασικός σκοπός της επιχείρησης, είναι η ανάπτυξη σχέσεων εμπιστοσύνης με τις κοινότητες μέσα στις οποίες λειτουργούν. Κάθε επιχείρηση, οφείλει να

σέβεται τους προβληματισμούς, τις προτεραιότητες και τις ανάγκες της κοινωνίας, καθώς η κοινωνία αποτελεί το ζωτικό περιβάλλον που θα επιτρέψει την ανάπτυξη και την ευημερία της επιχείρησης. Έτσι, η κοινωνία αποτελεί πρωτεύον παράγοντα για την εφαρμογή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, προκειμένου να οικοδομηθεί μια υγιής σχέση. (Θανόπουλος, 2003)

Στη συνέχεια, ο επόμενος και ιδιαίτερα βασικός τομέας στον οποίο εφαρμόζεται η εταιρική κοινωνική ευθύνη, είναι το περιβάλλον. Η επιχείρηση οφείλει να υπακούει στους κανόνες που θα επιτρέψουν την προστασία και τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να χρησιμοποιεί ορθολογικά και αποτελεσματικά τους φυσικούς πόρους. Και να φροντίζει για την αποκατάσταση τους. Επιπλέον, η επιχείρηση είναι υπεύθυνη για την πρόληψη της ρύπανσης του περιβάλλοντος και για το σκοπό αυτό προωθεί την ανάπτυξη εθελοντικών δράσεων και προγραμμάτων. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση όλων σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Εν κατακλείδι, ο τρίτος βασικός τομέας που βρίσκει εφαρμογή η εταιρική κοινωνική ευθύνη της επιχείρησης είναι η αγορά. Η ευθύνη της επιχείρησης έγκειται, στο να εφαρμόζονται οι κανόνες δεοντολογίας στη διαφήμιση και στο μάρκετινγκ. Επιπροσθέτως, η εταιρία είναι υπεύθυνη για την ποιότητα και την ασφάλεια των υπηρεσιών που προσφέρει. Για το λόγο αυτό, στοχεύει στην πλήρη ενημέρωση καθώς και στην σήμανση που θα της επιτρέψει να διασφαλίσει την αξιοπιστία της. (Θανόπουλος, 2003)

1.5 Κατηγορίες ΕΚΕ

Η ΕΚΕ διαχωρίζεται σε δυο κατηγορίες:

1. **Εσωτερική κατηγορία:** Η εσωτερική κατηγορία απευθύνεται στο άμεσο ανθρώπινο δυναμικό των επιχειρήσεων. Στόχος της είναι ο σεβασμός των εργασιακών δικαιωμάτων, όπως είναι η εξασφάλιση της υγείας και την ασφάλειά τους καθώς και της διαρκούς ανάπτυξης των ικανοτήτων τους. Επίσης, επιζητά να υπάρχει ανοιχτός διάλογος και επαφή στο εσωτερικό της επιχείρησης.

- 2. Εξωτερική κατηγορία:** Η εξωτερική κατηγορία αφορά το ευρύτερο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, αφορά παράγοντες που σχετίζονται έμμεσα με την επιχείρηση. Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφερθούμε σε ορισμένες κατηγορίες όπως είναι προμηθευτές, μετόχοι, διεθνείς οργανισμοί, εργατικά σωματεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, δημόσιοι και κρατικοί τομείς, ακαδημαϊκά ιδρύματα, μέσα μαζικής ενημέρωσης κ.ά. (Σύμβουλοι Ενέργειας & Περιβάλλοντος, 2013)

1.6 Πλεονεκτήματα

- Οικοδόμηση αμοιβαία επωφελών σχέσεων και συμμαχιών με ευρεία γκάμα φορέων και οργανισμών.
- Βελτίωση της δημόσιας εικόνας και της φήμης της επιχείρησης.
- Αρμονική ανάπτυξη σε συνεργασία με τους εργαζόμενους και τους προμηθευτές τους και αύξηση της παραγωγικότητας.
- Αποτελεσματική συνεργασία με τους (προσωπικό, προμηθευτές, κυβερνητικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις κλπ)
- Συμμόρφωση με υφιστάμενο και μελλοντικό κανονιστικό πλαίσιο σε τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος, τα εργασιακά δικαιώματα και η παροχή πληροφοριών.
- Αξιολόγηση και διαχείριση πιθανών επιχειρηματικών κινδύνων, ιδίως σχετικών με τη φήμη της εταιρείας.
- Μακροπρόθεσμη οικονομική επιτυχία μέσα από την ικανοποίηση όλων των ενδιαφερομένων μερών
- Ανάπτυξη σχέσης αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ της επιχείρησης και του εξωτερικού της περιβάλλοντος.(Σύμβουλοι Ενέργειας & Περιβάλλοντος, 2013)

1.7 Η διεθνής εμπειρία και η κατάσταση στην Ελλάδα

Η εξάπλωση της συστηματικής και στρατηγικής διαχείρισης της ΕΚΕ δεν έχει παντού την ίδια μορφή. Αλλάζουν σύμφωνα με τις πολιτικές, θεσμικές και πολιτιστικές παραδόσεις και προτεραιότητες της κάθε χώρας οι οποίες διαφέρουν ανάλογα με τα θέματα που συγκεντρώνουν την προσοχή των ίδιων των επιχειρήσεων. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

Εσωτερικό

Στην Ελλάδα πολλές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στους τομείς της κοινωνικής προσφοράς και της περιβαλλοντικής προστασίας, ενώ ελάχιστες είναι αυτές που διαχειρίζονται συστηματικά την Κοινωνική τους ευθύνη.

Εξωτερικό

Είναι χαρακτηριστικό σε χώρες όπως η Η.Π.Α. και η Βρετανία δίνεται έμφαση στην εθελοντική εφαρμογή καλών πρακτικών, ενώ στην Ευρώπη υπάρχουν περισσότερα παραδείγματα μέτρων υποχρεωτικού χαρακτήρα που επιβάλλουν τη δημοσίευση συγκεκριμένων στοιχείων σχετικά με την κοινωνική ευθύνη των εταιρειών. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΜΕ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει, σήμερα, τον πρωταγωνιστικό ρόλο που παίζουν οι επιχειρήσεις στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Όμως, επειδή ακριβώς ο ρόλος τους είναι τόσο σημαντικός, αντίστοιχα μεγάλες είναι και οι ευθύνες τους. Αυτός είναι και ο λόγος που δέχονται συνεχώς αυξανόμενη πίεση για περισσότερη διαφάνεια και μεγαλύτερη υπευθυνότητα ως προς την επίδραση των δραστηριοτήτων τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Με την ένταση στρατηγικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις δραστηριότητές τους, οι επιχειρήσεις απαντούν σε αυτές τις πιέσεις και επιτυγχάνουν:

- Να προστατεύουν και να επαυξάνουν ένα από τα πλέον σημαντικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία τους την καλή φήμη και εικόνα τους.
- Να διατηρούν το υφιστάμενο πελατολόγιο και να προσελκύουν νέους πελάτες, δεδομένου ότι ολοένα και περισσότεροι καταναλωτές εντάσσουν στα κριτήρια τους για την επιλογή ενός προϊόντος, την περιβαλλοντική και κοινωνική συμπεριφορά της εκάστοτε επιχείρησης.
- Να προσελκύουν και να διατηρούν στο δυναμικό τους καλύτερους εργαζομένους, αφού παρέχουν άριστο εργασιακό περιβάλλον, δυνατότητα επαγγελματικής εκπαίδευσης και εξέλιξης, ίσες ευκαιρίες, καινοτόμες ιδέες και πρακτικές.
- Να οικοδομούν άριστες σχέσεις εμπιστοσύνης με όλους όσους, άμεσα ή έμμεσα, εμπλέκονται στις δραστηριότητες τους.
- Να προσφέρουν στους μετόχους τους μεγαλύτερη αξία, δεδομένου ότι η αναγνώριση μιας επιχείρησης ως κοινωνικώς υπεύθυνης βοηθά την ένταξη της σε ειδικούς χρηματιστηριακούς και τραπεζικούς δείκτες αξιολόγησης.(Γιαλούρη, 2012)

2.1 Η κοινωνική ευθύνη ως βασικός παράγοντας στις επιχειρήσεις

Κάθε επιχείρηση, ανεξάρτητα από το μέγεθος της, αποτελεί βασικό παράγοντα της αγοράς, αλλά και αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας μέσα στην οποία δραστηριοποιείται. Αυτός είναι και ο λόγος που οι επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες κάθε εποχής επηρέαζαν, μέσα στα χρόνια, την κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα. Σήμερα, η κοινωνική διάσταση των επιχειρήσεων είναι σημαντική για την εύρυθμη και κοινωνικά αποδεκτή λειτουργία τους στο παρόν αλλά και για την ανταγωνιστικότητά τους στο μέλλον. (Στυλιανάκη, 2011)

2.1.1 ΕΚΕ και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: Προκλήσεις, δυνατότητες και προοπτικές

Οι εκπρόσωποι των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αμφιταλαντεύονται ανάμεσα σε κάποια ερωτήματα, τα οποία σε πρώτο στάδιο αφορούν το κόστος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, το μέγεθος της επιβάρυνσης τους καθώς και το αντίκτυπο αυτής στην οικονομική επιτυχία της επιχείρησης. Εν συνεχεία προσπαθούν να κατανοήσουν πως μια μεσαίου ή μικρού μεγέθους επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει το φυσικό περιβάλλον ή την τοπική κοινωνία. Ακόμη, αναρωτιούνται πως συνδέεται η εταιρική κοινωνική ευθύνη, με τις στρατηγικές και τις επιχειρηματικές ιδέες της επιχείρησης τους. Γενικά, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις πέφτουν στην παγίδα της προκατάληψης, ότι οι δράσεις της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αφορούν τις μεγάλες και πολυεθνικές επιχειρήσεις και όχι τις μικρές.

2.2 Δραστηριοποίηση επιχειρήσεων

Η εφαρμογή της ΕΚΕ, ακολουθεί ορισμένα μοντέλα ως πρότυπα από τον κάθε κλάδο επιχειρηματικής δραστηριότητας και από την κάθε επιχείρηση. Για τη σωστή και αποτελεσματική εφαρμογή της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, κάθε επιχείρηση πρέπει να λαμβάνει υπόψιν της τη φύση των δραστηριοτήτων της, τις ιδιαιτερότητες του κλάδου της και του κοινωνικό-οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται, αλλά και πλήθος άλλων παραγόντων. Εν συνέχεια, καλείται να ορίσει αφενός μεν τους τομείς, αφετέρου δε τα ενδιαφερόμενα μέρη προς τα οποία θα απευθυνθεί κατά προτεραιότητα και ανάλογα να επιλέξει τις πρακτικές που θα εφαρμόσει. (Καπασακαλίδης, 2014).

Η διαδικασία αυτή, έχει ορισμένα στάδια τα οποία πρέπει να ακολουθηθούν. Πρωταρχικός σκοπός της επιχείρησης είναι να τεθούν στόχοι σε μια κλίμακα ιεραρχίας, η οποία θα περιλαμβάνει τις κυριότερες ομάδες που δραστηριοποιούνται για την επιχείρηση. Εν συνέχεια, βασικό ρόλο θα επιτελέσει η ορθή επιλογή μεθόδων, εργαλείων και ενεργειών, με σκοπό την αποτελεσματικότητα της επιχείρησης μακροπρόθεσμα. Εντούτοις, σημείο κλειδί στο στάδιο αυτό αποτελεί ο γόνιμος διάλογος μεταξύ των κυριότερων ομάδων ενδιαφερόμενων μερών, με σκοπό την εξειδίκευση των δράσεων. Εν κατακλείδι όπως είναι φυσικό, το τελικό στάδιο περιλαμβάνει την τελική απόρροια δηλαδή την επανεκτίμηση των δράσεων και των πρακτικών που υιοθετήθηκαν. (Καπασακαλίδης, 2014)

2.3 Ανθρώπινο δυναμικό στο κομμάτι των επιχειρήσεων

Το ανθρώπινο δυναμικό είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο της επιχείρησης. Είναι εκτός των άλλων και ο κυριότερος εκπρόσωπος της επιχείρησης προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (πελάτες, συνεργάτες, τοπική κοινωνία κ.ά.) Αντιμετωπίζοντας το ανθρώπινο δυναμικό με συνέπεια και κοινωνική συνείδηση, η μικρομεσαία επιχείρηση διασφαλίζει όχι μόνον τη φήμη της ως προτιμητέου εργοδότη, αλλά και τη δημιουργική κινητοποίηση των εργαζομένων της στην επίτευξη των επιχειρησιακών της στόχων.

Για το λόγο αυτό, η εταιρική κοινωνική ευθύνη όσον αφορά τον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού, εκφράζει την φροντίδα της σε ορισμένους τομείς. Πιο συγκεκριμένα, αναλαμβάνει την διασφάλιση ενός υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας, που θα θέτει σε βασική προτεραιότητα την ακεραιότητα του εργαζομένου. Επιπροσθέτως, η εταιρική κοινωνική ευθύνη, προάγει τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, όπως την ισότητα στην απασχόληση και την επαγγελματική ανέλιξη καθώς και την ελευθερία του “συνεταιρίζεσαι”. Τέλος, βασικός στόχος της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι η συνεχή εκπαίδευση και μάθηση των εργαζομένων, που θα επιτρέψει την εξέλιξη τους και την επαγγελματική τους πορεία. (Χριστοπούλου, 2011)

2.4 Κοινωνία και Αγορά

Η επιχείρηση ως «υπεύθυνος πολίτης», συμμετέχει καθοριστικά στην τοπική ανάπτυξη και πρόοδο και αλληλεπιδρά με την κοινωνία συνεχώς. Η συνειδητή συμμετοχή των επιχειρήσεων στην κοινωνία, εκφράζεται μέσω της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σε ορισμένους τομείς. Πιο συγκεκριμένα, η εταιρική και κοινωνική ευθύνη αγγίζει τα ζωτικά σημεία της κοινωνίας όπως είναι η οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση και συγκεκριμένα η τοπική ανάπτυξη καθώς προσφέρει άμεση και έμμεση εργασία στην τοπική κοινωνία. Ακόμη, προσφέρει υγεία και περίθαλψη και εξασφαλίζει την ασφάλεια σ’ ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας.

Επιπροσθέτως, η εταιρική κοινωνική ευθύνη εκφράζεται στο εκπαιδευτικό και πολιτισμικό επίπεδο, καθώς με δράσεις προώθησης της παιδείας και του αθλητισμού, αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής της κοινωνίας.

Επιπλέον, ο κρισιμότερος παράγοντας για την οικονομική αποτελεσματικότητα κάθε επιχείρησης είναι η αγορά και το επιχειρηματικό περιβάλλον μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται. Στον τομέα αυτό, μεταξύ άλλων, ενδεικτικές πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης αφορούν τη διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχει η επιχείρηση. Επιπλέον, επιδιώκεται η όσον το δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών πριν και μετά την πώληση.

Επιπροσθέτως, βασικός τομέας εφαρμογής της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι η διαφάνεια των συναλλαγών και των εταιρικών δραστηριοτήτων. Πιο αναλυτικά, πρέπει να υπάρχει πλήρης ενημέρωση, σήμανση και πιστοποίηση των προϊόντων της επιχείρησης, βασιζόμενη στην εφαρμογή κανόνων δεοντολογίας στο μάρκετινγκ και στη διαφήμιση καθώς και στον σεβασμό των δικαιωμάτων του καταναλωτή κ.λπ. (Σωματείο Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Φορέων, 2014).

2.5 Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ

Το ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, είναι ένα μη κερδοσκοπικό Σωματείο επιχειρήσεων και επιχειρηματικών φορέων. Η ίδρυση του έγινε από μία μικρή ομάδα επιχειρήσεων και επιχειρηματικών φορέων το 2000. Στα μέλη του Σωματείου, περιλαμβάνονται 6 επιχειρηματικοί φορείς και 80 επιχειρήσεις. Στόχος του είναι η προώθηση της έννοιας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και η διάδοσή της τόσο στον επιχειρηματικό κόσμο όσο προς στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Η κινητοποίηση όλων των ενδιαφερόμενων μερών αποτελεί τον κυριότερο στόχο για την ισόρροπη επίτευξη κερδοφορίας και βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι δράσεις του σωματείου, αφορούν την αδιάκοπη και έγκαιρη ενημέρωση για οτιδήποτε σχετίζεται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Επίσης, στόχος του σωματείου είναι η συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις και συλλόγους προκειμένου να υπάρχει διάλογος και ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και ανάπτυξη κοινών πρωτοβουλιών. Επιπλέον, το σωματείο για να υλοποιήσει την αποστολή του οφείλει να προβεί σε δράσεις που να προωθούν τη μεταφορά, προσαρμογή και διάδοση καλών πρακτικών στον τομέα της κοινωνικής συνοχής και της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Τέλος, το σωματείο επιδιώκει τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη προγραμμάτων και συμπράξεων για την προώθηση προγραμμάτων κοινωνικής προσφοράς και την από κοινού αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων. (Σωματείο Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Φορέων, 2014)

2.6 ΕΚΕ και Οικονομία

Οικονομικές Προσδοκίες :

Οι εταιρίες έχουν τους μετόχους, οι οποίοι αποζητούν ένα εύλογο κέρδος από τις επενδύσεις τους, έχουν τους εργαζομένους, που θέλουν ασφαλή και δίκαια αμειβόμενη εργασία, τους πελάτες, οι οποίοι ζητούν καλής ποιότητας προϊόντα σε εύλογη τιμή, κ.λπ. Σύμφωνα με τον αριθμό των επιχειρήσεων, αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έχουν συσταθεί οι επιχειρήσεις στην κοινωνία και πρωταρχική τους ευθύνη αποτελεί η ορθή λειτουργία τους ως οικονομική μονάδα για να παραμείνουν στο επιχειρηματικό χώρο. Όλες οι δευτερεύουσες ευθύνες κατατάσσονται στο πεδίο της ΕΚΕ. Σύμφωνα με τον Carroll, η ικανοποίηση των οικονομικών ευθυνών είναι, συνεπώς, βασική προϋπόθεση από το σύνολο επιχειρήσεων. (Carroll,1979)

Οικονομικά Οφέλη :

Η οικονομική διάσταση στα πλαίσια της ΕΚΕ ορίζεται ως το οικονομικό όφελος, που έχει η επιχείρηση στο οικονομικό περιβάλλον, όπου δραστηριοποιείται και εμπεριέχει σε μεγάλο βαθμό το κοινωνικό και το περιβαλλοντικό κέρδος, όπως αναπτύχθηκαν παραπάνω. Η εγκατάσταση κι η λειτουργία μιας επιχείρησης σε μια κοινότητα δημιουργεί θέσεις εργασίας, συνεργασίες με τοπικούς επαγγελματίες, φέρνει έσοδα από φόρους στα δημόσια ταμεία, συμβάλλοντας έτσι στην ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του τόπου.

Το σύνολο της λειτουργίας, όμως, της επιχείρησης πρέπει να διέπεται από διαφάνεια στο σύστημα συναλλαγών της κι ορθές συναλλακτικές πρακτικές. Η τήρηση νόμων, κανόνων, κωδίκων δεοντολογίας θεωρείται θεμελιώδους σημασίας για την σωστή εταιρική διακυβέρνηση, ενώ η ενσωμάτωση προτύπων διαχείρισης κι η προώθηση κοινωνικά υπεύθυνα επενδύσεων προσδίδουν στην επιχείρηση υπεροχή και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. (Τσιλιώνη, 2011)

2.7 Επιχειρήσεις και Φυσικό Περιβάλλον

Το φυσικό περιβάλλον, βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση με τις επιχειρήσεις και γι' αυτό το λόγο, η προστασία του αποτελεί καθοριστικό μέλημα για αυτές. Η ευθύνη των επιχειρήσεων είναι μεγάλη, καθώς αυτές αντλούν πόρους από το περιβάλλον για την παραγωγή, εκπέμπουν ρύπους και απόβλητα και καταναλώνουν ενέργεια σε μεγάλες ποσότητες.

Έτσι, είναι υποχρεωμένες όχι μόνο να τηρούν τη σχετική νομοθεσία και τους κανονισμούς, αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει να λαμβάνουν επιπλέον μέτρα για τη διαχείριση του περιβαλλοντικού κεφαλαίου και των φυσικών πόρων. Συνεχώς, θα πρέπει να μεριμνούν για τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, της εκπομπής ρύπων, λυμάτων κι αποβλήτων μέσω χρήσης τεχνολογικών συστημάτων φιλικών προς το περιβάλλον. Οι προσπάθειες αυτές είναι απαραίτητες για τη διαφύλαξη της περιβαλλοντικής πολιτικής μιας επιχείρησης.

Επιπλέον, μέσω του θεσμού της ΕΚΕ δίνεται η δυνατότητα για εφαρμογή πιστοποιημένων συστημάτων διαχείρισης στον τομέα του περιβάλλοντος (π.χ.

πρότυπα ISO και EMAS), προγράμματα τα οποία ακολουθούν τις Κοινοτικές Οδηγίες. Εντούτοις, το χρηματοπιστωτικό σύστημα ενθαρρύνει και χρηματοδοτεί επιχειρήσεις, οι οποίες προβαίνουν σε επενδύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, επενδύσεις οι οποίες μακροπρόθεσμα κομίζουν κέρδη για την εταιρεία, γιατί οδηγούν σε αυξημένη ανταγωνιστικότητα και αποδοτικότητα, κι όφελος για το περιβάλλον, καθώς ελαττώνουν τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο.

Τέλος, οι επιχειρήσεις αυτές πρέπει να αναζητούν συνεχώς εναλλακτικούς τρόπους που θα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής ρύπανσης. Για παράδειγμα, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως κι η διαδικασία της ανακύκλωσης θα μπορούσαν να αποτελέσουν ιδιαίτερα επωφελείς ενέργειες.(Βαξεβανίδου, 2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΕ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μέσα σ' ένα δυσμενές περιβάλλον το οποίο προκλήθηκε από την οικονομική κρίση αλλά και από την περιβαλλοντική, οι επιχειρήσεις καλούνται να εξασφαλίσουν την επιτυχία όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να αναπτύξουν εκείνες τις στρατηγικές που θα τους επιτρέψουν όχι μόνον να αυξήσουν το οικονομικό τους κέρδος αλλά και να διαφυλάξουν το περιβάλλον και την κοινωνική γαλήνη στην περιοχή όπου δραστηριοποιούνται. Η επιτυχία μιας επιχείρησης, έγκειται στους ανθρώπινο δυναμικό που την απαρτίζει, καθώς και στην αναζήτηση όλων εκείνων των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της, που μπορεί να την κάνουν να ξεχωρίσει από το σύνολο των ανταγωνιστών της.

Οι σύγχρονες επιχειρήσεις, έχουν πλέον συνειδητοποιήσει ότι δεν κρίνονται μόνο από τα οικονομικά τους αποτελέσματα αλλά και από την ευαισθησία που επιδεικνύουν σε ζητήματα περιβαλλοντικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος. Για το λόγο αυτό, οι επιχειρήσεις πρέπει να αναζητούν επιχειρηματικές πρακτικές, που θα τους εξασφαλίσουν ένα άριστο ανταγωνιστικό περιβάλλον και μια υγιή σχέση με τον κοινωνικό ιστό. Έτσι, θα διαφυλάξουν μια μακρόβια και βιώσιμη πορεία που θα τους προσφέρει οπωσδήποτε και επιχειρηματική ανέλιξη. (Friedman/Caroll, 1970/1979)

3.2 Οι βασικές έννοιες πάνω στις ευθύνες των επιχειρήσεων

Για να γίνει φανερό το βάρος των ευθυνών των επιχειρήσεων, αρκεί να αναφερθούμε σε ορισμένα οικονομικά σκάνδαλα κολοσσιαίων επιχειρήσεων όπως αυτών της Enron, της Worldcom και της Tyco, καθώς και γεγονότων τα οποία συνδέονται με οικολογικές καταστροφές όπως αυτό της Shell. Με βάση την ιστορική αναφορά το 1995, η εταιρία προσπάθησε στα πλαίσια μιας πολιτικής για μεγιστοποίηση των κερδών, τη βύθιση της πετρελαϊκής πλατφόρμας του Brent Spar στον Ατλαντικό.

Όπως είναι φανερό, η εμπιστοσύνη της κοινής γνώμης προς τις επιχειρηματικές μονάδες έχει κλονιστεί, επιβεβαιώνοντας το γεγονός ότι οι μεγάλοι οργανισμοί έρχονται αντιμέτωποι με μία σπουδαία πρόκληση, να αποδείξουν ότι σκοπός τους δεν είναι μόνο το κέρδος, αλλά ταυτόχρονα να επιδείξουν μια υπεύθυνη κοινωνική συμπεριφορά προς το σύνολο της κοινωνίας.

Στο σημείο αυτό, για να γίνουν σαφέστερες οι πραγματικές ευθύνες των επιχειρήσεων απέναντι στην κοινωνία, καθώς και ο τρόπος υλοποίησής τους, αξίζει να παρατεθούν οι απόψεις των Friedman και Carroll οι οποίοι διατυπώνουν εκ διαμέτρου αντίθετες απόψεις για το συγκεκριμένο θέμα.

Αρχικά ο Friedman (1970), θέτει την άποψη ότι οι επιχειρήσεις, πρέπει να δραστηριοποιούνται και να χρησιμοποιούν τους διατιθέμενους πόρους, με μοναδικό σκοπό τους την μεγιστοποίηση του κέρδους. Επιπλέον, θεωρεί πως οι επιχειρήσεις προκειμένου να μεγιστοποιήσουν το κέρδος τους, πρέπει να υπακούουν στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού καθώς και να αποφεύγουν οποιαδήποτε μορφή απάτης. Εντούτοις, κατά τον Friedman, από την στιγμή που η επιχείρηση θα επιδιώξει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο οικονομικό όφελος, αυτό θα συμβάλλει και στην ευρύτερη οικονομική και κοινωνική ευημερία. Έτσι, η επιχείρηση δεν υφίστανται καμία κοινωνική ευθύνη, αφού κατά τον Friedman η κοινωνική γαλήνη εξαρτάται από τα οικονομικά αποτελέσματα και μόνο.

Στη συνέχεια, αντίθετος στις παραπάνω απόψεις έρχεται Ο Carroll (1979), ο οποίος θέτει επιτακτική την ανάγκη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης για κάθε επιχείρηση. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι κάθε επιχείρηση έχει τεσσάρων ειδών ευθύνες απέναντι στην κοινωνία στην οποία δραστηριοποιείται. Οι ευθύνες αυτές προσδιορίζονται ως οικονομικές, νομικές, ηθικές καθώς και εθελοντικού χαρακτήρα.

Αναλυτικότερα, οι οικονομικές ευθύνες μιας επιχείρησης αφορούν κυρίως τη παραγωγή προϊόντων και την προσφορά υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και προδιαγραφών, ανταποδίδοντας την αξία τους σε μετόχους και αγοραστές. Στη συνέχεια, οι νομικές ευθύνες των επιχειρήσεων αφορούν την τήρηση των νόμων που ψηφίζονται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Οι φορείς της διοίκησης της επιχείρησης, καλούνται να εφαρμόσουν τους νόμους και να μην παραβαίνουν το νομικό πλαίσιο. Αξίζει να αναφερθεί, ότι ο Carroll θέτει σε ιεραρχικό επίπεδο τα είδη των ευθυνών, βάζοντας σε προτεραιότητα τις οικονομικές και νομικές ευθύνες μιας επιχείρησης,

καθώς υποστηρίζει ότι αυτές αποτελούν τη βάση για να ικανοποιηθούν στη συνέχεια οι κοινωνικές της ευθύνες.

Έπειτα, προχωρώντας στις ηθικές ευθύνες των επιχειρήσεων, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι αυτές αφορούν την εναρμόνιση της διοίκησης με τα πιστεύω και τις απόψεις του κοινωνικού συνόλου. Για παράδειγμα, σε περίπτωση απολύσεων ο εκάστοτε οργανισμός θα πρέπει να είναι με το μέρος των εργαζομένων ακόμα και αν αυτό περιλαμβάνει αντιπαράθεση με τη νομοθεσία.

Τέλος, οι ευθύνες εθελοντικού χαρακτήρα αφορούν ενέργειες που ενισχύουν τους εργαζομένους και το κοινωνικό σύνολο. Για παράδειγμα, ενέργειες όπως η περαιτέρω εκπαίδευση του ανειδίκευτου προσωπικού ή η διοργάνωση φιλανθρωπικών εκδηλώσεων με σκοπό την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας, αποτελούν κομμάτι των ευθυνών εθελοντικού χαρακτήρα. Ωστόσο, ονομάζονται εθελοντικές επειδή εξαρτώνται καθαρά από την θέληση των επιχειρήσεων να τις εφαρμόσουν. Η διαφορά των ευθυνών εθελοντικού χαρακτήρα με τις ηθικές ευθύνες, έγκειται στο ότι τις ευθύνες εθελοντικού χαρακτήρα πολύ λίγοι προσδοκούν ότι οι επιχειρήσεις θα τις υλοποιήσουν, ενώ αντίθετα για τις ηθικές αυξάνεται το ποσοστό των επιχειρήσεων που προτίθεται να τις αναλάβουν.

Σύμφωνα με τους Porter και Kramer (2002) σε μία κοινωνικά υπεύθυνη επιχείρηση, τα υψηλόβαθμα στελέχη στοχεύουν στην ευθυγράμμιση κοινωνικών και οικονομικών ευθυνών, ενσωματώνοντας στις δραστηριότητές τους τις ανάγκες του συνόλου των ενδιαφερόμενων μερών.

Διάγραμμα 1

Οι ευθύνες των επιχειρήσεων

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ

The diagram consists of a dark blue rectangular box containing the text 'ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΗΘΙΚΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ'. Above this box, the text 'ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ' is centered. A large, thin, black bracket-like line arches over the box, connecting the text above to the box. Below the box, another similar bracket-like line arches under it, connecting the box to the text 'ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ' below.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΗΘΙΚΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΥΘΥΝΕΣ

Πηγή: Carroll (1979) “A three dimensional Conceptual Model of Corporate Performance”, Academy of Management Review.

3.3 Οφέλη ανάπτυξης από την ΕΚΕ

Είναι πολύ σημαντικό, να αναφερθούν τα θετικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την εταιρική κοινωνική ευθύνη που αναπτύσσει μια επιχείρηση. Είναι φανερό, πως όταν μια επιχείρηση συμπεριφέρεται υπεύθυνα απέναντι σε όλους τους τομείς που δραστηριοποιείται και επηρεάζει, αυτό έχει θετικό αντίκτυπο σε πάρα πολλούς παράγοντες.

Αρχικά, ένα από τα βασικότερα οφέλη είναι η βελτιωμένη φήμη. Η θετική εντύπωση που μπορεί να προκαλέσει μια επιχείρηση, είναι ένα πολύ σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη της επιχείρησης. Η βελτίωση της φήμης, περιλαμβάνει μια σειρά ενεργειών και προκύπτει έπειτα από μεγάλη προσπάθεια της επιχείρησης. Πιο

συγκεκριμένα, η φήμη μιας επιχείρησης γίνεται θετική όταν οι καταναλωτές- πελάτες αναγνωρίζουν και απολαμβάνουν την αξία και την ποιότητα του προϊόντος ή των υπηρεσιών, καθώς και όταν το ανθρώπινο δυναμικό νιώθει ευχαριστημένο και ικανοποιημένο από την φροντίδα και το σεβασμό που λαμβάνει από την επιχείρηση.

Ακόμη η βελτίωση της φήμης, προέρχεται από την ευαισθησία για ζητήματα σχετικά με το περιβάλλον, καθώς και από τον σεβασμό για τους προμηθευτές, το ενδιαφέρον για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη προθυμία επένδυσης σε τοπικές κοινότητες με στόχο τη βελτίωση της κοινωνικής συνοχής.

Από έρευνα των MacMillan και Joshi (1997) βρέθηκε ότι για την πλειοψηφία της ανώτατης διοίκησης η φήμη είναι το σημαντικότερο από τα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Το «καλό όνομα» μιας εταιρείας επιτυγχάνεται και διατηρείται όταν η εταιρεία καταφέρνει να εκπληρώσει τις ανάγκες και τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερόμενων μερών (Fombrum και Shanley, 1990). Επίσης, σχετικές μελέτες αποδέχονται τη σχέση μεταξύ φήμης και οικονομικής απόδοσης. Εταιρείες που εστίασαν σε κάθε ομάδα των ενδιαφερομένων τους έδειξαν τετραπλάσια αύξηση πωλήσεων σε σχέση με εταιρείες που ενδιαφέρονταν αποκλειστικά και μόνο για τους μετόχους τους (Dowling, 2001).

Στην συνέχεια, η εταιρική κοινωνική ευθύνη μιας επιχείρησης αντιμετωπίζεται θετικά από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τα τοπικά κανάλια και οι εφημερίδες, καλύπτουν τακτικά τις επιχειρήσεις που ασκούν δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, οι επιχειρήσεις να αυξάνουν την δημοτικότητα τους ιδίως μέσω της συμμετοχής τους σε εκδηλώσεις που αναπτύσσουν την τοπική περιοχή και παρέχουν ανάπτυξη.

Επιπροσθέτως, οι βελτιωμένες δημόσιες σχέσεις είναι ένα ακόμη όφελος που αποσπών οι επιχειρήσεις, οι οποίες ασκούν πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η επιτυχία των δημοσίων σχέσεων της επιχείρησης, συχνά απορρέει από τα κοινοτικά επενδυτικά προγράμματα, όπως η ενίσχυση της εκπαίδευσης και μόρφωσης καθώς και η απασχόληση του εργατικού δυναμικού. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η μετατροπή της επιχείρησης σε μία κοινοτική επιχείρηση.

Εντούτοις, οι επιχειρήσεις για να αναπτύξουν δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, έρχονται σε συνεχή επαφή με την τοπική εξουσία και τα άλλα περιφερειακά όργανα και αναπτύσσουν ισχυρούς δεσμούς . Το στοιχείο αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί η σχέση της τοπικής αρχής με την επιχείρηση στηρίζεται σε αμοιβαία υποστήριξη και αυτό ενισχύει και την αξία των πρακτικών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Συνεχίζοντας με τα οφέλη που αποφέρει η εταιρική κοινωνική ευθύνη, δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε τον βελτιωμένο έλεγχο κινδύνου. Η επιχείρηση, μέσω των πρακτικών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, επιτυγχάνει την διαφάνεια και την διαρκή πληροφόρηση για τους χρηματοοικονομικούς, περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους που πιθανόν ελλοχεύουν. Έτσι, μειώνεται σε μεγάλο βαθμό το ενδεχόμενο να βρεθεί η επιχείρηση σε δύσκολη θέση.

Επιπλέον, οι πρακτικές εταιρικής κοινωνικής αυξάνουν σε μέγιστο βαθμό την αποδοτικότητα και τις πωλήσεις της επιχείρησης. Όταν οι επιχειρήσεις επενδύουν στην τεχνολογική εξέλιξη για να μειώσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, έχουν όφελος καθώς μειώνεται το παραγωγικό κόστος. Οικολογική αποδοτικότητα σημαίνει να δημιουργείς περισσότερα και οδηγεί σε εξοικονόμηση εκατομμυρίων λόγω μείωσης των επιπέδων παραγωγικού κόστους.

Επιπλέον, η φροντίδα της επιχείρησης στα εργασιακά πρότυπα της αλυσίδας των συνεργατών την καθιστά πιο αποδοτική και κερδοφόρα. Εντούτοις, όταν η επιχείρηση παρουσιάζει υψηλές προδιαγραφές ποιότητας, χαμηλό παραγωγικό κόστος και μέγιστη περιβαλλοντική επίδοση, τότε ανοίγουν νέες αγορές με άλλους οργανισμούς και καταναλωτές .

Έπειτα, η επιχείρηση στα πλαίσια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης φροντίζει διαρκώς για την υγεία, την ασφάλεια και τις συνθήκες εργασίας του προσωπικού της. Αυτό, έχει σαν αποτέλεσμα να μειώνεται σε μεγάλο βαθμό το κόστος υγείας για την επιχείρηση. Το όφελος είναι διπλό, καθώς ένα υγιέστερο εργατικό δυναμικό είναι πιο παραγωγικό και πιο αποδοτικό.

Ακόμη, η ανταγωνιστική αξία της επιχείρησης, αποτελεί ένα από τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τις εφαρμογές της εταιρικής κοινωνικής

ευθύνης. Στη σύγχρονη ανταγωνιστική αγορά, μια επιχείρηση που αξιοποιεί το ανθρώπινο της κεφάλαιο με στόχο την ανάπτυξη του, καταλαμβάνει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Πιο αναλυτικά, πρακτικές όπως η ενθάρρυνση και η διαρκής ανάπτυξη των ικανοτήτων των εργαζομένων καθώς και η επίτευξη υγιών σχέσεων μεταξύ των εργαζομένων και των καταναλωτών, δημιουργούν το κατάλληλο ανταγωνιστικό κλίμα.

Στη συνέχεια, αξίζει να αναφερθούμε στις βελτιωμένες επενδυτικές ευκαιρίες που αποτελούν απόρροια των πρακτικών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Η κοινωνική και περιβαλλοντική επίδοση των επιχειρήσεων είναι δυνατόν να επιδρά σημαντικά στη θεώρηση των επενδυτικών αποφάσεων. Ένας αριθμός κεφαλαίων έχει σχηματιστεί ειδικά για επενδύσεις σε επιχειρήσεις προσανατολισμένες σε πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Παρόλο που οι επενδυτές, παραδοσιακά, ενδιαφέρονταν ελάχιστα για ότι είχε να κάνει με μη οικονομικές πλευρές της εταιρικής διαχείρισης, η αποδεδειγμένη θετική σχέση μεταξύ εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και οικονομικής απόδοσης δεν θα μπορούσε να τους αφήσει αδιάφορους. Υπάρχει ένα εύρος δεικτών που χρησιμεύουν ως σημείο αναφοράς για τη σύγκριση της απόδοσης των εταιρειών (benchmarking) αναφορικά με την επίδοση που παρουσιάζουν στην εταιρική κοινωνική ευθύνη.

Ο γνωστός δείκτης Dow Jones Group Sustainability Index (DJGSI) αποτελείται από το 10 % των κορυφαίων εταιρειών σε επίδοση εταιρική κοινωνική ευθύνη και αυτό το ποσοστό προέρχεται από τις 2500 μεγαλύτερες εταιρείες του Dow Jones Global Index (DJGI). Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι ο Dow Jones Sustainability Index έχει σημειώσει άνοδο της τάξης του 180% από το 1993 σε σχέση με το ποσοστό του 125% του Dow Jones Global Index (Business Europe, 2001).

Επιπροσθέτως, θα πρέπει να αναφερθούμε στο πλεονέκτημα της διαχείρισης κινδύνου, που απορρέει από συγκεκριμένες πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις. Στη σημερινή εποχή, οι επιχειρήσεις έρχονται αντιμέτωπες με κινδύνους που αφορούν κυρίως τη διαχείριση περιβαλλοντικών και κοινωνικών θεμάτων. Έτσι, μέσω δράσεων που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την ευαισθητοποίηση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για

περιβαλλοντικά θέματα και τη διατήρησης της κοινωνικής γαλήνης, αποφεύγονται κίνδυνοι που θα μπορούσαν να σπλώσουν η φήμη της εταιρίας. Σχετική εμπειρική έρευνα, ανέδειξε ότι οι οργανισμοί που πληρούν αυστηρά περιβαλλοντικά κριτήρια είναι πιθανότερο να είναι περισσότερο κερδοφόροι από άλλους που δεν δείχνουν την ίδια περιβαλλοντική ευαισθησία (Dowell, 1999).

Προχωρώντας στα πλεονεκτήματα που πηγάζουν από την εταιρική και κοινωνική υπευθυνότητα που δείχνει μια επιχείρηση, δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε την στρατολόγηση, την παρότρυνση και τη διατήρηση των υπαλλήλων. Μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται με σεβασμό προς το περιβάλλον και την κοινωνία και δείχνει αμέριστα το ενδιαφέρον της για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου της, αποτελεί οπωσδήποτε έναν ελκυστικό εργοδότη. Αντιθέτως, οι επιχειρήσεις που δεν εφαρμόζουν πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς τη διατήρηση ενός μόνιμου προσωπικού και τη στρατολόγηση κατάλληλων νέων υπαλλήλων.

Επιπλέον, οι στόχοι των πρακτικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μπορούν να ενθαρρύνουν τη μάθηση, τη δημιουργικότητα και την καινοτομία δημιουργώντας οφέλη για την επιχείρηση. Για παράδειγμα, η επιθυμία εύρεσης νέων πηγών ενέργειας οδήγησε σε μεθόδους πραγματικά καινοτόμες και κυρίως φιλικές προς το περιβάλλον.

Επιπροσθέτως, η ανταγωνιστικότητα και η τοποθέτηση στην αγορά (market positioning), είναι βασικά πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τις εφαρμογές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Μία εταιρεία είναι ανταγωνιστική όταν είναι σε θέση να καλύψει όχι μόνο τις ανάγκες της, αλλά και τις ευρύτερες κοινωνικές απαιτήσεις των πελατών. Στις μέρες μας, είναι ζητούμενο για κάθε εταιρεία να πληροί τουλάχιστον το ελάχιστο επίπεδο εγγυήσεων για θέματα που αφορούν τις εργασιακές συνθήκες.

Τα αποτελέσματα μιας παγκόσμιας έρευνας είναι χαρακτηριστικά: 25.000 άτομα από 26 χώρες σχηματίζουν άποψη για μια επιχείρηση κυρίως με βάση την εμπλοκή της σε θέματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και όχι τόσο με βάση τη φήμη ή οικονομικούς παράγοντες. Μόνο το 11 % των Αμερικάνων πιστεύει ότι οι εταιρείες πρέπει να εστιάζουν μόνο στην αποκόμιση κερδών. Το υπερτριπλάσιο ποσοστό

πιστεύει (35%) ότι οι επιχειρήσεις οφείλουν επίσης να δραστηριοποιούνται με στόχο να βελτιώσουν την κοινωνία. Χαρακτηριστικό, τέλος, είναι το στοιχείο που εξήχθη από την έρευνα που επισημαίνει ότι: ένας στους πέντε καταναλωτές, παγκοσμίως, έχει «τιμωρήσει» εταιρεία μπουκοτάροντας το προϊόν της επειδή η επιχείρηση δεν συμπεριφέρθηκε ως κοινωνικά υπεύθυνη (Mori, 1999)

Συνεχίζοντας με τα οφέλη που αποσπά μια επιχείρηση όταν εφαρμόζει πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της. Όταν μια επιχείρηση υιοθέτηση φιλικών περιβαλλοντικά μεθόδων, όπως η ανακύκλωση και η ανακάλυψη πιο αποτελεσματικών τρόπων εκμετάλλευσης των πρώτων υλών, όχι μόνο μειώνει τα έξοδα της εταιρείας, αλλά την οδηγεί σε επίπεδα αυξημένης ανταγωνιστικότητας. Τα στοιχεία αυτά, την καθιστούν πιο αποδοτική και κερδοφόρα.

Τέλος, οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν κανόνες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, εξασφαλίζουν ουσιαστικά την άδεια λειτουργίας τους. Στην πραγματικότητα, όταν οι ομάδες ενδιαφερομένων, δηλαδή η κοινωνία και οι τοπικές κοινότητες είναι ικανοποιημένες από τον τρόπο λειτουργίας και τις δράσεις της επιχείρησης, εκφράζουν την στήριξη τους σε αυτή. Σε αυτό συμβάλλει, η περιβαλλοντική συμπεριφορά της επιχείρησης καθώς και η κοινωνική της ευαισθησία. Αντιθέτως, επιχειρήσεις που δεν συμπεριφέρονται με την ανάλογη υπευθυνότητα, δέχονται την αρνητική κριτική από τις ομάδες ενδιαφερομένων, πράγμα που λογικά θα επηρεάσει την άδεια λειτουργίας τους και στην ουσία την βιωσιμότητα τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Κάθε επιχείρηση, (ιδιωτική ή δημόσια, οργανισμός ή μη κυβερνητική οργάνωση) για να μπορέσει να εδραιωθεί, να γίνει πιο γνωστή στο χώρο της και για να χτίσει την εικόνα της χρησιμοποιεί διάφορα μέσα και αναπτύσσει διάφορες δράσεις όπως : η διαφήμιση, οι δημόσιες σχέσεις και τα τελευταία χρόνια η εταιρική κοινωνική ευθύνη η οποία αποτελεί έννοια όλο και περισσότερο συνδεδεμένη κατά την τελευταία δεκαετία με την εικόνα των επιχειρήσεων.

Μέσω της κοινωνικής ευθύνης προβάλλεται η υπευθυνότητα, η κοινωνική ευσυνειδησία, η ευαισθησία, η συνείδηση και η επιχειρηματική ηθική της επιχείρησης. Καθημερινά γεγονότα, που αφορούν επιχειρήσεις και οργανώσεις, αφύπνισαν τη δημόσια συνείδηση και ανέδειξαν την εταιρική υπευθυνότητα σε κοινωνική επιταγή, τα γεγονότα αυτά είναι :

- Διοικητική πλεονεξία.
- Οικονομικό έγκλημα.
- Διαφθορά.
- Καταστροφή περιβάλλοντος.
- Καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων (Αναλυτής, 2007)

4.2 Κοινωνικά Υπεύθυνες Επιχειρηματικές Πρακτικές (Socially responsible business practices)

Πρόκειται για πρακτικές που έχουν να κάνουν με τη βελτίωση της ζωής σε επίπεδο τοπικής κοινωνίας και το περιβάλλον. Εκτός των παραπάνω και σύμφωνα με τη σύγχρονη διεθνή βιβλιογραφία η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη μπορεί να διακριθεί σε 3 κατηγορίες ανεξάρτητα με το αν επιβάλλεται από την τοπική κοινωνία καθώς και αν όλοι οι συμμετέχοντες ευνοούνται από τα οφέλη της εφαρμογής των συγκεκριμένων προγραμμάτων. (Kolter, 2009. Hunger, Wheelen, Thomas, 2004)

Οι τρεις προαναφερθείσες κατηγορίες είναι οι εξής:

4.2.1 Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη συνδυάζει τα κοινωνικά οφέλη με τους άμεσους στρατηγικούς στόχους μιας επιχείρησης. Με την Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, η επιχείρηση πραγματοποιεί φιλανθρωπίες προς την κοινωνία με στόχο την ενίσχυση των μακροπρόθεσμων οικονομικών τους στόχων.

Συνεπώς, η κοινωνικά υπεύθυνη συμπεριφορά των επιχειρήσεων αποσκοπεί στην μεγιστοποίηση του κέρδους. Η συγκεκριμένη επιχειρηματική συμπεριφορά αναπτύχθηκε κατά την περίοδο του 1980 και πρακτικά μπορεί αρχικά η υιοθέτηση της να σήμαινε βραχυπρόθεσμες απώλειες σε ότι αφορά τον προϋπολογισμό μιας επιχείρησης.

Ωστόσο μακροπρόθεσμα τα οφέλη της επιχείρησης μπορούν να καταγραφούν από τα οικονομικά δεδομένα όπως είναι αποτελέσματα χρήσης, λόγω της βελτίωσης της εικόνας της επιχείρησης έναντι της κοινωνίας. Για αυτόν τον λόγο η Στρατηγική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη αντιμετωπίζεται ως επένδυση στην δημιουργία καλής φήμης έναντι των πελατών αλλά και των εν δυνάμει πελατών οι οποίοι είναι αυτοί που ενισχύουν την χρηματοοικονομική απόδοση της επιχείρησης. Η εφαρμογή της Στρατηγικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης προκαλεί κάποια ερωτήματα από τα προβλήματα που προκύπτουν αναφορικά με την ικανοποίηση όλων των συμφερόντων και των συμμετεχόντων καθώς κάποια από αυτά προσκρούουν μεταξύ τους.

Πολλές έρευνες έχουν αποδείξει ότι τα βραχυπρόθεσμα κέρδη των εταιρειών των οποίων τα στελέχη περιλαμβάνουν στην στρατηγική τους κοινωνικούς στόχους, άλλες φορές αυξάνονται και άλλες φορές μειώνονται. Ωστόσο άλλες έρευνες αποδεικνύουν ότι οι επιχειρήσεις που επενδύουν σε πρακτικές Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης αποδίδουν μακροπρόθεσμα. (Kolter, 2009; Hunger, Wheelen, Thomas, 2004)

4.2.2 Ηθική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Κάθε επιχείρηση, φέρει μεγάλη ευθύνη απέναντι στην κοινωνία όσον αφορά τις οικονομικές και νομικές της υποχρεώσεις. Ωστόσο, πέρα από αυτά, είναι υπεύθυνη να εμποδίσει οποιαδήποτε οικονομική, πνευματική και ψυχολογική βλάβη μέσα στην κοινωνία που άγει και φέρεται κι εκεί ακριβώς έγκειται η έννοια της Ηθικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

Έτσι, οποιαδήποτε εταιρεία, όταν δεν εκπληρώνει τα ηθικά της καθήκοντα λειτουργεί ως ανεύθυνος οργανισμός. Για το λόγο αυτό, τα στελέχη της επιχείρησης οφείλουν να ακολουθούν τη συμμόρφωση στα ιδανικά, ακόμα και αν βραχυπρόθεσμα καθυστερείται η εμφάνιση του κέρδους ή του άμεσου θετικού αποτελέσματος. Κι αυτό γιατί αν προβεί σε ενέργειες που αγνοούν αυτές τις πρακτικές (π.χ. περιβαλλοντική μόλυνση της τοπικής κοινωνίας) μεταγενέστερα θα υπάρξει μείωση στα κέρδη των μετόχων καθώς υποβαθμίζεται η ευρύτερη εικόνα της επιχείρησης. (Kolter, 2009. Hunger, Wheelen, Thomas, 2004)

4.2.3 Ανθρωπιστική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Με τον όρο «Ανθρωπιστική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», η επιχείρηση δεν αποσκοπεί μόνο στην αποφυγή δημιουργίας κοινωνικής βλάβης αλλά ενισχύει τις προσπάθειες βελτίωσης και εξάλειψης των κοινωνικών προβλημάτων, όπως χαμηλό βιοτικό επίπεδο, ναρκωτικά, εγκληματικότητα, έλλειψη παιδείας. Τα παραπάνω συμβάλλουν στην ύπαρξη κοινωνικής ανισότητας και υποβαθμίζουν τους όρους ζωής. Η Ανθρωπιστική Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη περιλαμβάνει ενέργειες, πολιτικές και δράσεις οι οποίες αποσκοπούν στην άμεση επέμβαση του οργανισμού μέσω της κατανομής πόρων βάσει των υπαρχουσών κοινωνικών αναγκών.

Τέτοιες ενέργειες της Ανθρωπιστικής Εταιρικής Ευθύνης, είναι οι πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος, οι δωρεές σε φιλανθρωπικά ιδρύματα, η συμμετοχή της επιχείρησης σε προγράμματα εύρεσης εργασίας για μακροχρόνια ανέργους,

καθώς και διάφορες άλλες δραστηριότητες που η συνιστώσα τους αποσκοπεί στη βελτίωση των όρων και των συνθηκών ζωής. (Kolter, 2009. Hunger, Wheelen, Thomas, 2004)

4.3 Διαχείριση και Οργάνωση Επιχειρήσεων Σύμφωνα με την ΕΚΕ

Η διαχείριση και η οργάνωση μιας επιχείρησης καθορίζεται από αυτό που ονομάζουμε (management), το οποίο βασίζεται κατά κύριο λόγο σε τέσσερις αρχές. Αρχικά, αξίζει να αναφερθούμε στον ορισμό του management. Πιο συγκεκριμένα, αναφερόμαστε στη διαδικασία του προγραμματισμού (planning), της οργάνωσης (organizing), της διεύθυνσης (directing), και του ελέγχου (controlling) που ασκούνται σε μια επιχείρηση (ή σε ένα οργανισμό), προκειμένου να επιτευχθούν αποτελεσματικά οι στόχοι τους. Γίνεται λοιπόν σαφές ότι η έννοια του management (οργάνωσης και διοίκησης) συνδέεται άμεσα με την αποτελεσματικότητα της Επιχείρησης (ή του Οργανισμού).

Στην πραγματικότητα, αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων (συντελεστών παραγωγής) που διαθέτει μια επιχείρηση (οργανισμός) και την επίτευξη των στόχων. Η διοίκηση, όπως προαναφέρθηκε, έχει οριστεί και ως διαδικασία τεσσάρων βασικών λειτουργιών, προγραμματισμού ή σχεδιασμού, οργάνωσης, διεύθυνσης και ελέγχου. Αποτελεσματική διοίκηση σημαίνει σωστή εκτέλεση των λειτουργιών της διοίκησης, οι οποίες εκτελούνται καθημερινά μέσα σε μια επιχείρηση, αλληλοεπηρεάζονται και είναι πολύ δύσκολο να διαχωριστούν από έναν παρατηρητή, που βρίσκεται έξω απ' αυτή.

Η διαδικασία της αποτελεσματικής διοίκησης ξεκινά με τον προγραμματισμό, συνεχίζει με την οργάνωση και τη διεύθυνση και καταλήγει στον έλεγχο, ο οποίος με τη σειρά του οδηγεί στην αναθεώρηση ή μη του προγραμματισμού. Βασική επίσης λειτουργία της Διοίκησης των Επιχειρήσεων, είναι και η λήψη αποφάσεων στην επιχείρηση (ή στον οργανισμό) η οποία εμπλέκεται σε όλες τις άλλες και γι' αυτό συνήθως δεν αναφέρεται ως ξεχωριστή λειτουργία της Διοίκησης. (Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία, 1999)

Στο σημείο αυτό, θα ξεκινήσουμε την ανάλυση των βασικών αρχών της διαχείρισης και της οργάνωσης των επιχειρήσεων. Αρχικά, ο προγραμματισμός θα λέγαμε ότι αποτελεί τη διαδικασία, κατά την οποία μια επιχείρηση σχεδιάζει τις ενέργειες, στις οποίες θα προβεί προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της. Κατά τη διαδικασία του προγραμματισμού, οι επιχειρήσεις αναζητούν "τι" θα γίνει, "γιατί", "με ποια μέσα", "πότε" θα γίνει και "ποιος" θα το κάνει και φροντίζουν να προσδιορίσουν το οικονομικό κόστος που θα προκύψει. Δηλαδή καθορίζουν όλες τις κινήσεις που θα πρέπει να δρομολογηθούν, με στόχο την μέγιστη αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της επιχείρησης. Επομένως, ο προγραμματισμός περιλαμβάνει αρχικά τον καθορισμό σκοπών και στόχων, στη συνέχεια την εύρεση στρατηγικών και τέλος τα λειτουργικά προγράμματα δράσης.

Εν συνεχεία, η έννοια της οργάνωσης αναφέρεται στην κατανομή εργασίας μέσα στους τομείς και τα τμήματα μιας επιχείρησης, όπως επίσης και στην κατανομή ευθυνών, δικαιοδοσίας και καθηκόντων σε κάθε ένα από τα άτομα που εργάζονται σ' αυτήν. Μία οργανωτική δομή μπορεί να παρασταθεί γραφικά μ' ένα διάγραμμα που το ονομάζουμε Οργανόγραμμα. Για να λειτουργεί σωστά ένα οργανόγραμμα πέρα από την ορθολογική σχεδίαση, πρέπει να συνοδεύεται απαραίτητα από δύο στοιχεία τα οποία είναι η Περιγραφή Εργασίας και η Προδιαγραφή Θέσεως.

Στην περιγραφή εργασίας, καθορίζονται οι αντικειμενικοί σκοποί, τα καθήκοντα, οι σχέσεις καθώς και τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την δραστηριότητα που εκπροσωπεί η θέση στην οποία αναφέρεται. Για το λόγο αυτό πρέπει να είναι πλήρως διατυπωμένη. Απ' την άλλη στην προδιαγραφή θέσεως προσδιορίζονται τα χαρακτηριστικά εκείνα γνωρίσματα (π.χ φύλλο, ηλικία, υποδομή, εμπειρία, προϋπηρεσία κ.λ.π), τα οποία είναι επιθυμητό ή υποχρεωτικό να έχουν τα άτομα που θα καταλάβουν τις διάφορες θέσεις που προβλέπει το οργανόγραμμα.

Τόσο οι Περιγραφές Εργασίας όσο και οι Προδιαγραφές θέσεων, έχουν σαν στόχο να παντρέψουν τις εργασίες που πρέπει να γίνουν με τα άτομα που θα αναλάβουν να τις φέρουν σε πέρας. Με τον τρόπο αυτό, πέρα από τον ορθολογικό καταμερισμό της εργασίας προσπαθούμε εκ των προτέρων να εξασφαλίσουμε ότι έχουμε πάρει όλα τα μέτρα, έτσι ώστε με την τοποθέτηση του κατάλληλου ανθρώπου στην κατάλληλη θέση, θα πραγματοποιηθούν οι στόχοι της επιχείρησης.

Συνεχίζοντας, θα προχωρήσουμε στην διεύθυνση, η οποία αφορά την σωστή διοίκηση του ανθρώπινου παράγοντα. Η διεύθυνση, επιτελεί βασικές ενέργειες οι

οποίες ξεπερνούν το επίπεδο των εντολών με βάση την ιεραρχία. Η διεύθυνση, έχει ως στόχο της να δημιουργήσει ένα κλίμα συνεργασίας και αλληλοκατανόησης μεταξύ των μελών της. Ακόμη, επιδιώκει το διάλογο και την επικοινωνία, στοιχεία που θα εμποδίσουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Επιπλέον βασίζεται στην ενθάρρυνση και την καθοδήγηση του ανθρώπινου δυναμικού, για να μπορέσει να πραγματοποιήσει τους στόχους της μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα.

Πολλά προβλήματα μέσα στην επιχείρηση δημιουργούνται από έλλειψη επικοινωνίας. Η συνεχής πληροφόρηση που απαιτείται σήμερα για την εκτέλεση των βασικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης, καθιστά την επικοινωνία απαραίτητο εργαλείο της αποτελεσματικής διεύθυνσης. Τέλος, ευθύνη της διεύθυνσης είναι η πλήρης αξιοποίηση των ανθρώπινων ικανοτήτων, προκειμένου αυτό να λειτουργήσει θετικά και για την επιχείρηση αλλά και για τα στελέχη της.

Εν κατακλείδι, θα αναφερθούμε στον έλεγχο που αποτελεί την τέταρτη βασική αρχή της διαχείρισης και της οργάνωσης των επιχειρήσεων. Πιο αναλυτικά, ο έλεγχος αποτελεί την συνεχή παρατήρηση των ενεργειών που πραγματοποιούνται σε μια επιχείρηση, με σκοπό να προληφθούν και να διορθωθούν ενδεχόμενα λάθη και παραλείψεις που θα απομακρύνουν την επιχείρηση από τους αρχικούς της στόχους.

Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει ορισμένα στάδια, τα οποία είναι η καθιέρωση προτύπων, η μέτρηση της προόδου και η πληροφόρηση των στελεχών, η αξιολόγηση των πληροφοριών και τέλος η ανάληψη διορθωτικής ενέργειας. Η λειτουργία του ελέγχου δεν είναι ανεξάρτητη από τη λειτουργία του προγραμματισμού. Οι δύο λειτουργίες είναι ή θα πρέπει να είναι οργανικά δεμένες. Η ανάπτυξη των κριτηρίων ελέγχου δεν μπορεί να είναι αποκομμένη από τους στόχους που έχουν τεθεί κατά τη διαδικασία.

(Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία, 1999)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΚΕ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε

5.1 Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη προσπάθεια της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ Α.Ε. ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΧΡΥΣΟΥ να αποτυπώσει τη στρατηγική και τις ετήσιες δραστηριότητες της εταιρείας σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (περίοδος αναφοράς 1.1.2013-31.12.2013). Στόχος της Έκθεσης Εταιρικής Υπευθυνότητας είναι η πλήρης και ολοκληρωμένη ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών της εταιρείας.

Η Έκθεση αποτυπώνει τις δεσμεύσεις της εταιρείας στις αρχές και στη στρατηγική της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (Ε.Κ.Ε.). Στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ, η ασφαλής λειτουργία των έργων της, τόσο ως προς ότι αφορά το περιβάλλον όσο και ως προς τους εργαζομένους της, αποτελεί αδιαπραγμάτευτη αξία. Γι' αυτό και η εταιρεία δίνει απόλυτη προτεραιότητα στην τήρηση των υψηλότερων προδιαγραφών, κανόνων και πρακτικών που διασφαλίζουν το επιθυμητό αποτέλεσμα για την προστασία αλλά και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κοινωνιών μέσα στις οποίες λειτουργούμε.

Η εταιρεία πιστεύει ότι ο ανθρώπινος παράγοντας αποτελεί κύριο συστατικό της επιτυχημένης πορείας των εργαζομένων και δίνει μεγάλη βαρύτητα στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό διαφαίνεται σε όλο το φάσμα επιλογής, κατάρτισης, αξιολόγησης και εξέλιξης του προσωπικού της εταιρείας.

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί δομικό στοιχείο της δραστηριότητάς της. Επενδύει σε πρωτοποριακή τεχνολογία και εφαρμόζει περιβαλλοντικά απόλυτα συμβατές μεθόδους εξόρυξης και κατεργασίας μεταλλευμάτων, ακολουθώντας πάντα τη σχετική περιβαλλοντική νομοθεσία. Στην ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ οι άνθρωποι επενδύουν σε μια αδιαπραγμάτευτη αξία: στην απολύτως ασφαλή λειτουργία των έργων της, όσον αφορά το περιβάλλον, τους εργαζομένους και τον τόπο της γύρω περιοχής.

Η παρούσα πρώτη Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας της ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ βασίζεται στις κατευθυντήριες οδηγίες του Global Reporting Initiative (GRI) και πιο συγκεκριμένα στη νέα έκδοση G4 (In Accordance – Core), που αποτελούν τις πιο αναγνωρισμένες και απαιτητικές διεθνώς οδηγίες στο είδος τους.

Το όραμά της εταιρείας Ελληνικός Χρυσός είναι να δημιουργήσει μία μακροπρόθεσμα κερδοφόρο επιχείρηση με υγιή περιθώρια, χρησιμοποιώντας πειθαρχημένη και υπεύθυνη αναπτυξιακή προσέγγιση.

Στις επενδύσεις της εταιρείας χρησιμοποιείται η τεχνολογική εξειδίκευση που έχει κατακτηθεί από το προσωπικό, με στόχο την ανάπτυξη των επενδυτικών τους αγαθών (αποθέματα και πόροι), την αύξηση της παραγωγής και τον εντοπισμό νέων ευκαιριών.

5.2 Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας

Στην πρώτη Έκθεση Εταιρικής Υπευθυνότητας, η εταιρία καταγράφει ανοιχτά και διαφανώς την στρατηγική της, τις επιλογές της και τους στόχους που θέτει και που στη πλειοψηφία τους έχει μεγάλη επιτυχία, για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη το 2013.

Αυτή η έκθεση είναι μια πολύτιμη ευκαιρία να μοιραστεί η εταιρία με όλους τους ενδιαφερόμενους τις αρχές και την πολιτική της:

- για την Υγεία και Ασφάλεια των εργαζομένων
- το Περιβάλλον
- την Οικονομία και την Βιώσιμη Ανάπτυξη
- καθώς και τους επερχόμενους στόχους της

Με βασικό γνώμονα, την ολοκληρωμένη ενημέρωση και την ανοιχτή επικοινωνία της με όλους.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, όλοι οι σχετικοί δείκτες, καταδεικνύουν την δέσμευσή της Ελληνικός Χρυσός για απολύτως υπεύθυνη και ασφαλή λειτουργία των έργων της όσον αφορά το περιβάλλον, τους εργαζόμενους και τον τόπο της περιοχής της. Και την διαρκή και συνεπή προσπάθεια της να εξασφαλίσει την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων της, με απολυτή συνέπεια στην τήρηση των υψηλότερων προδιαγραφών, κανόνων και πρακτικών.

Δείγμα γραφής της πολιτικής της που βασίζεται στην συνέχεια και τις βασικές αξίες που καθόρισαν από την αρχή το έργο της, είναι η ενίσχυση της απασχόλησης, οι συνθήκες εργασίας στα Μεταλλεία Κασσάνδρας και οι επιλογές της για την περιβαλλοντική διαχείριση που επισφραγίστηκαν πρόσφατα με ISO 14001.

Από κάθε άποψη αυτή η χρονιά (2014-15) αποτελεί ορόσημο για την εξέλιξη της επένδυσής της εταιρίας στην Χαλκιδική και την πορεία των έργων της στις Σκουριές, το Στρατόνι και την Ολυμπιάδα, για την αύξηση του ανθρώπινου δυναμικού, για την τόνωση της ρευστότητας και την ενίσχυση της οικονομίας.

Και σημείο αναφοράς της εταιρίας για να προχωρήσει παρακάτω πιστοί στις δεσμεύσεις και την πολιτική της. Για τους ανθρώπους. Το περιβάλλον. Και την περιοχή της.

5.2.1 Υγεία Και Ασφάλεια

Ο απότερος στόχος της Ελληνικός Χρυσός:

να γίνει η ασφαλέστερη μεταλλευτική εταιρεία στην Ευρώπη.

Η φιλοσοφία της:

οι άνθρωποι του προσωπικού επιστρέφουν κάθε μέρα ασφαλείς στο σπίτι τους. Αυτή είναι η δική της υπεραξία.

Η υγεία και η ασφάλεια αποτελούν για την Ελληνικός Χρυσός δομικό στοιχείο επιχειρηματικής φιλοσοφίας. Και αυτό γιατί το ανθρώπινο δυναμικό είναι το θεμέλιο της δραστηριότητάς της. Το δεδομένο αυτό αφορά, σαν βασική

προδιαγραφή, τόσο την τρέχουσα παραγωγική δραστηριότητα όσο και την κατεύθυνση του όποιου αναπτυξιακού της σχεδιασμού.

Για όλους αυτούς τους ανθρώπους στην Ελληνικός Χρυσός η υγεία και η ασφάλεια δεν είναι ένα απλό σύστημα:

Είναι τρόπος σκέψης και τρόπος ζωής. Αναπόσπαστο κομμάτι στην πολιτική της, στη φιλοσοφία, στη δουλειά και στην καθημερινότητά των όσων εργάζονται. Το να επιστρέφουν όλοι οι άνθρωποι ασφαλείς κάθε μέρα στο σπίτι τους σκιαγραφεί την κουλτούρα της εταιρίας και αποτελεί την καθοριστική παράμετρο στο σχεδιασμό και μετέπειτα στη δραστηριότητά της.

Σε αυτή τη λογική, και καθώς για τη διαμόρφωση και διατήρηση ενός υγιούς και ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας είναι απαραίτητη η προσπάθεια και η συνεργασία όλων των ατόμων οι οποίοι επενδύουν στην πρόληψη, στη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού, στην επιλογή των ασφαλέστερων μεθόδων και του καλύτερου εξοπλισμού, στην υιοθέτηση και τήρηση των αυστηρότερων ελληνικών και ευρωπαϊκών κανονιστικών απαιτήσεων και προδιαγραφών, και στην ουσιαστική συνεργασία όλων.

Με ένα στόχο:

όχι απλά την ασφάλεια αλλά και τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας, σε κάθε επίπεδο της δραστηριότητάς της εταιρίας.

Με γνώμονα τα παραπάνω, στη Διοίκηση της Ελληνικός Χρυσός οι άνθρωποί της πιστεύουν και δεσμεύονται αφενός μεν για τη συνεχή προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους, με συνθήκες εργασίας πλήρως εναρμονισμένες με τις κανονιστικές απαιτήσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αφετέρου δε να επιλέγουνε την ασφαλέστερη επιλογή σε κάθε εναλλακτική προσέγγιση στην προσπάθεια ανάπτυξης. Οι πληθυσμός ατόμων που εργάζονται στην εταιρία δεν θέλουν να μείνουν μόνο διαχειριστές μιας σημαντικής κληρονομιάς, αλλά και να πρωτοπορούνε στην ενσωμάτωση του καινούργιου και του καλύτερου.

5.3 Προστασία του Περιβάλλοντος

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί δομικό στοιχείο στο σχεδιασμό, στη δραστηριότητα και στη δουλειά της εταιρίας. Βασική της επιδίωξη είναι οι εγκαταστάσεις της να λειτουργούν μέσα στο πλαίσιο των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων, οι εργαζόμενοι να τηρούν πιστά την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, αλλά και να υλοποιούν έργα και δράσεις πέρα από τα προβλεπόμενα από την νομοθεσία. Όλοι όσοι δουλεύουν, και ο καθένας ξεχωριστά, φροντίζει από τη θέση του το περιβάλλον και επενδύει στην προστασία του με πράξεις.

Η επιλογή των πλέον αποτελεσματικών μέσων και μέτρων για τη μείωση της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος καλύπτει όλο το φάσμα των ενεργειών του προσωπικού, από την έρευνα για νέα κοιτάσματα μέχρι την πλήρη αποκατάσταση όλων των παλιών χώρων απόθεσης μεταλλευτικών υλικών, και από τη χρήση προηγμένων συστημάτων ελέγχου των μονάδων μέχρι την εκπαίδευση των εργαζομένων σχετικά με αυτές. Με την αναβάθμιση συστήματος διαχείρισης υδάτων μεταλλείου με τη νέα μονάδα κατεργασίας νερού στην περιοχή του Μαντέμ Λάκκου, με το κλείσιμο των παλαιών στοών με τη μέθοδο της λιθογόμωσης η εταιρεία πέτυχε την αισθητή μείωση της ποσότητας των όξινων υδάτων και την βελτίωση της ποιότητάς τους. Η Ελληνικός Χρυσός πιστεύει ότι σε σύντομο χρονικό διάστημα το πρόβλημα της όξινης απορροής στην περιοχή του Στρατωνίου θα έχει εξαλειφθεί πλήρως.

Με τη βελτιστοποίηση του συστήματος διαχείρισης μεταλλευτικών αποβλήτων. Με τη λειτουργία ειδικών φίλτροπρεσσών τα μεταλλευτικά κατάλοιπα αποτίθενται σε ξηρή μορφή και έχει μειωθεί αισθητά ο όγκος τους. Με τον καθαρισμό του χώρου απόθεσης τελμάτων Ολυμπιάδας. Έχει χαρακτηριστεί ως το μεγαλύτερο περιβαλλοντικό έργο αποκατάστασης στη Βόρεια Ελλάδα.

Αφορά την επεξεργασία 2,5 εκατομμυρίων των μεταλλευτικών καταλοίπων χρυσοφόρου πυρίτη, που βρίσκονται στην περιοχή από τη δεκαετία του '70.

Η διαδικασία καθαρισμού της Ολυμπιάδας αναμένεται να διαρκέσει έως το 2015. Αυτό που έχει όμως σημασία είναι ότι σε 6 χρόνια από σήμερα δεν θα υπάρχει τίποτα στην επιφάνεια που να θυμίζει

το έντονο μεταλλευτικό παρελθόν της περιοχής.

Με το πρόγραμμα παράλληλης αποκατάστασης. Η επέμβαση στο δάσος των Σκουριών αφορά έκταση 1.800 στρεμμάτων, που αντιπροσωπεύει μόνο το 0,09% της έκτασης της Χαλκιδικής και το 0,24% του Δήμου Αριστοτέλη. Ο συνδυασμός υπόγειας και επιφανειακής εξόρυξης, που έχει αδειοδοτηθεί για την αξιοποίηση του κοιτάσματος των Σκουριών, εξασφαλίζει με μαθηματική ακρίβεια τη μικρότερη δυνατή κατάληψη επιφανειακού χώρου. Η έκταση που θα καταληφθεί θα αποκαθίσταται παράλληλα με την πρόοδο των έργων, έτσι ώστε να αποδοθεί στην κοινωνία, μετά το τέλος των εργασιών, πλήρως αποκατεστημένη.

Με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων, γίνεται πλήρης και καθετοποιημένη αξιοποίηση των μεταλλικών αξιών της περιοχής με χρήση των πλέον σύγχρονων τεχνολογιών και υιοθέτηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σύμφωνα με τις Κοινοτικές οδηγίες.

Με την αποκατάσταση του τοπίου. Η εταιρία έχει ήδη φροντίσει να ξεκινήσει και υλοποιεί έργα περιβαλλοντικής αποκατάστασης σε έκταση 560 στρεμμάτων των παλιών εκμεταλλεύσεων στο Στρατώνι και στην Ολυμπιάδα.

Παραδείγματα Ενεργειών ΕΚΕ

- Καθαρισμός των παλαιών κατάλοιπων της μεταλλευτικής δραστηριότητας στην περιοχή της Ολυμπιάδας πριν καν ξεκινήσει το επενδυτικό της πλάνο.
- Αντιμετώπιση των όξινων απορροών του παλιού εξοφλημένου μεταλλείου Μαντέμ Λάκκου και το σχεδιασμό του έργου Σκουριών, βάζοντας πρώτα στο τραπέζι τη μικρότερη δυνατή παρέμβαση στο περιβάλλον.

5.4 Κοινωνία: Ο Τόπος της Ελληνικός Χρυσός

Στόχος της εταιρίας είναι να επενδύει στον τόπο της, με πράξεις, για την απασχόληση, την ανάπτυξη, την τόνωση της τοπικής και εθνικής οικονομίας, της ρευστότητας, του τουρισμού και του εμπορίου, για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων της και της κοινωνίας της. Όλοι οι άνθρωποι που εργάζονται στην εταιρία ζούνε μαζί και λειτουργούν με αξιοπρέπεια: για τον τόπο, για τον άνθρωπο, για το περιβάλλον.

Τοπική Κοινωνία:

Η εταιρία προχωράει με την κοινωνία στο πλευρό της. Μια κοινή γεωγραφική προσέγγιση για την τοπική κοινωνία έχει να κάνει με τα χωριά που αποτελούν τον Δήμο Αριστοτέλη. Στην έκθεση αυτή, η τοπική κοινωνία παρουσιάζεται στον χάρτη.

Δήμος Αριστοτέλη

Τα Μεταλλεία Κασσάνδρας βρίσκονται στη ΒΑ Χαλκιδική, σε μία περιοχή συνολικής έκτασης 740.000 στρεμμάτων. Η μεταλλευτική ζώνη εντάσσεται στα διοικητικά όρια του Δήμου Αριστοτέλη, που προέκυψε από τη συνένωση των τριών, προ Καλλικράτη, Δήμων Αρναίας, Παναγίας και Σταγείρων Ακάνθου. Ο Δήμος Αριστοτέλη σήμερα αριθμεί 16 τοπικά διαμερίσματα, με πληθυσμό 18.246 κατοίκων, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2011

Τα Μαντεμοχώρια

Τα 10 από τα 16 διαμερίσματα εντάσσονται στη διευρυμένη μεταλλευτική ζώνη των Μεταλλείων Κασσάνδρας. Κάποια από αυτά γειτονιάζουν με τα έργα της Ελληνικός Χρυσός, στις Σκουριές, στο Στρατόνι και στην Ολυμπιάδα, ενώ κάποια άλλα συνδέονται ιστορικά και κοινωνικά με τα έργα της Ελληνικός Χρυσός και με τη μακρόχρονη μεταλλευτική ιστορία. Αυτή η ιστορία και η μεταλλευτική παράδοση, που ξεκινούν από την αρχαιότητα, αποτελούν σήμα κατατεθέν της ευρύτερης περιοχής, που κρατά από την οθωμανική περίοδο την ονομασία «Μαδεμοχώρια» ή «Μαντεμοχώρια». Στη δική μας εποχή ο όρος «Μαδεμοχώρια» συνδέεται περισσότερο με την κοινωνική και οικονομική σχέση που έχουν τα χωριά με τα Μεταλλεία Κασσάνδρας.

Αντιδράσεις στη Μεταλλευτική

Η πλειοψηφία των χωριών του Δήμου Αριστοτέλη βρίσκεται στο πλευρό της Ελληνικός Χρυσός, παρ' όλο που τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί και κάποιες αντιδράσεις απέναντι στη μεταλλευτική. Αυτές οι αντιδράσεις, τις οποίες η εταιρεία μας σέβεται απόλυτα, καταγράφονται κυρίως στα χωριά της παραλιακής ζώνης του Δήμου. Αποτελεί πεποίθηση μας ότι, μέσα από τις διαρκείς επαφές της εταιρίας με εκπροσώπους και φορείς της κοινωνίας, θα ξεπεραστούν οι όποιες παρανοήσεις ή

παρερμηνείες προκλήθηκαν αναφορικά με τη δραστηριότητα της. Αρωγός της σ' αυτήν την αμφίδρομη σχέση ενημέρωσης, επικοινωνίας και εμπιστοσύνης που επιδιώκει να έχει με την τοπική κοινωνία αναμένεται να αποτελέσει το ήδη τρέχον πρόγραμμα των «ανοιχτών θυρών» που αφορά ενημερωτικές επισκέψεις στους εργοταξιακούς μας χώρους, καθώς και η ενημέρωση μέσω έντυπων και ηλεκτρονικών ΜΜΕ. Για το 2014 σχεδιάζουμε την αναβάθμιση της ιστοσελίδας μας, τη δημιουργία εταιρικού blog, καθώς και την παρουσία μας σ' όλα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

5.4.1 Προσφορά της Ελληνικός Χρυσός στη Κοινωνία

Η κοινωνική ευθύνη είναι μια βασική αξία για τον σχεδιασμό και την λειτουργία των έργων της Ελληνικός Χρυσός. Με βάση αυτό η εταιρία δίνει βάση και στη κοινωνία για την πρόοδο και την εξέλιξη της σε πολλούς παράγοντες. Κάποιοι απ' αυτούς τους παράγοντες οι οποίοι είναι προτεραιότητες της είναι η απασχόλησης της κοινωνίας, οι δράσεις ανάπτυξης και ο τουρισμός.

Πιο αναλυτικά:

Απασχόληση

Σήμερα οι εργαζόμενοι είναι πάνω από 1.900. Στην πλειοψηφία τους κατάγονται από την περιοχή ή ζούνε στην περιοχή. Ο σχεδιασμός προβλέπει τη δημιουργία 5.000 θέσεων άμεσης και έμμεσης απασχόλησης στην πλήρη ανάπτυξη του έργου λόγω της αναπτυξιακής δυναμικής που καταγράφεται στην περιοχή. Ήδη πέραν των άμεσων θέσεων και της απασχόλησης σε συνεργαζόμενους εργολάβους, στηρίζονται άμεσα και σταθερά ντόπιοι προμηθευτές, πρατηριούχοι, επαγγελματίες σίτισης και εστίασης. Παράλληλα ανοίγουν νέα επαγγέλματα, μέσα από την στήριξη κλάδων που σχετίζονται με την μεταλλευτική δραστηριότητα και ωφελούνται από την τόνωση της ρευστότητας στην τοπική οικονομία, την αγορά και το εμπόριο. Οι ανοιχτές αιτήσεις για εργασία στα Μεταλλεία Κασσάνδρας που αναδεικνύονται σε

έναν από τους πιο ισχυρούς εργοδότες στην βόρεια Ελλάδα, ξεπερνούν τις 7.000, ενώ 4.000 είναι οι αιτήσεις για εργασία που έφτασαν στην εταιρία από άλλους δήμους.

Δράσεις Ανάπτυξης

Η ανάπτυξη του τόπου της Ελληνικός Χρυσός φαίνεται στα γεμάτα σπίτια, στα ανοιχτά σχολεία, στα καινούργια μαγαζιά, και στα παιδικά χαμόγελα. Η ανάπτυξη του τόπου της εταιρίας, η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων και της κοινωνίας της, δεν είναι απλά ένας στόχος είναι η βασική αξία στη δουλειά των ανθρώπων.

Η Ανάπτυξη σε αριθμούς

800% ενίσχυση της τοπικής οικονομίας την περίοδο 2006-2013

56.000.000 ευρώ την περίοδο 2006-2013 απευθείας στην τοπική οικονομία

15.000.000 ευρώ στους προμηθευτές και τους εργολάβους, μόνο το 2013

Τουρισμός

Ο τουρισμός κερδίζει από τα μεταλλεία Πιο δυνατό παράδειγμα αυτό της Ολυμπιάδας που τον τελευταίο χρόνο βιώνει την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας κατά 400%, αύξηση στις προκρατήσεις και αναπτυξιακή ώθηση στην τουριστική αγορά. Σε όλα τα χωριά της περιοχής ξενοδοχεία, ξενώνες και καταλύματα έχουν πληρότητες όλο το χρόνο, λόγω της παραμονής εργαζόμενων, συνεργατών και επισκεπτών στα Μεταλλεία Κασσάνδρας, με αντίστοιχη ώθηση στην τοπική αγορά.

Πέραν αυτού, ευνοείται σημαντικά και η παραδοσιακή τουριστική βιομηχανία της προ Άθω περιοχής, με την ενίσχυση δράσεων και δομών, αλλά και μέσω του ρευστού που καταλήγει στην περιοχή άμεσα και έμμεσα από τα Μεταλλεία Κασσάνδρας.

5.4.2 Η Προσφορά της Ελληνικός Χρυσός στη Νεολαία

Συνεχίζοντας μια παράδοση ετών και μια σχέση με τους φοιτητές και τους τελειόφοιτους της περιοχής αλλά και των σχετικών με την μεταλλευτική δραστηριότητα ειδικοτήτων, η εταιρία στηρίζει σταθερά το **πρόγραμμα θερινής απασχόλησης**. Με στόχο τον ουσιαστικό επαγγελματικό προσανατολισμό, την επαρκή ενημέρωση αλλά και την εξοικείωση των νέων ανθρώπων και των νέων επιστημόνων με τη μεταλλευτική και τις σχετικές με αυτήν επιστήμες.

Το καλοκαίρι του 2013 περισσότεροι από 200 φοιτητές του Δήμου Αριστοτέλη, έκαναν αίτηση και απασχολήθηκαν στα εργοτάξια των Μεταλλείων Κασσάνδρας, ανάλογα με το αντικείμενο των σπουδών τους. Ενώ φέτος σχεδόν 300 φοιτητές της περιοχής, απασχολούνται στα Μεταλλεία Κασσάνδρας, στο πλαίσιο του **Προγράμματος Θερινής Απασχόλησης**. Πέραν της εξοικείωσης τους με ένα υψηλών απαιτήσεων ανταγωνιστικό εργασιακό περιβάλλον, οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να δουλέψουν στο αντικείμενό τους, να μυηθούν στη μεταλλευτική και στην πράξη όλων των σχετικών κλάδων και επιστημών.

Παράλληλα τους δίνεται η δυνατότητα να περιηγηθούν σε όλα τα έργα και τις εγκαταστάσεις και να μάθουν από πρώτο χέρι, πως θα εφαρμοστεί στην πράξη το επενδυτικό σχέδιο της Ελληνικός Χρυσός, ένα από τα πιο σημαντικά επιστημονικά projects στην Ευρώπη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας την παρούσα εργασία και έπειτα από σημαντική έρευνα και μελέτη, θα ήταν δόκιμο να αναφερθούμε σε ορισμένα συμπεράσματα που προκύπτουν με βάση την συνολική εκτίμηση της. Αρχικά, ολοκληρώνοντας κανείς την έρευνα διαπιστώνει τη σπουδαιότητα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, η οποία αναδεικνύεται ως ακρογωνιαίος λίθος της επιτυχίας και της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Οι εφαρμογές της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, θα λέγαμε πως αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία οικοδομούνται οι σχέσεις μιας εταιρίας με την κοινωνία, το ανθρώπινο δυναμικό, το περιβάλλον και την αγορά.

Πιο αναλυτικά, μια επιχείρηση που αναπτύσσει εφαρμογές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, εργάζεται με γνώμονα μια σειρά ενεργειών που τελικά αποφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Οι ενέργειες αυτές σε πρώτο επίπεδο, αφορούν το σεβασμό του κοινωνικού συνόλου, της τοπικής κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιείται η εκάστοτε επιχείρηση. Στη συνέχεια, η ασφάλεια και η υγιεινή του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και ο διάλογος μεταξύ εταιρίας και εργαζομένων, αποτελεί υγιής επιδίωξη κάθε επιχείρησης που αισθάνεται έντονη της ευθύνη της απέναντι στο ανθρώπινο κομμάτι της.

Επιπλέον, η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, ένα μείζον θέμα που διαχρονικά αποτελεί σημείο αμφιλεγόμενο, αποτελεί αυτοσκοπό μιας επιχείρησης που εφαρμόζει πρακτικές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Ο συνδυασμός αυτών των ενεργειών, έχει σημαντικό αντίκρυσμα στην αγορά, καθώς παρουσιάζει την εικόνα μιας επιχείρησης που εμπνέει υπευθυνότητα, εμπιστοσύνη και αξιοπιστία. Έτσι, παρατηρούμε συνολικά, πως η αλληλεπίδραση των συγκεκριμένων ενεργειών σηματοδοτεί την ευημερία και την διατήρηση μιας επιχείρησης στο χρόνο.

Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε πως ο λόγος που επιλέχθηκε η εταιρία Ελληνικός Χρυσός Α.Ε, είναι γιατί μέσα από τις δράσεις της αναπτύσσει εφαρμογές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι οποίες έχουν αποφέρει σημαντικά θετικά αποτελέσματα. Αυτό διδάσκει σε κάθε επιχείρηση, πως μια μακροπρόθεσμη επιτυχία δεν αποκτάται μόνο από ένα σωστό επενδυτικό σχέδιο ή μόνο από την επένδυση

μεγάλων χρηματικών ποσών. Είναι ζήτημα προσφοράς και ζήτησης καθώς και αλληλεπίδρασης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Σαφώς το κόστος είναι μεγάλο για μια επιχείρηση που αναπτύσσει με συνέπεια τις δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, ωστόσο το κέρδος μακροπρόθεσμα θα είναι μεγαλύτερο και πιο ουσιαστικό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Business Europe, 2001 “Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility”, Green Paper
- Carroll, 1979 “Corporate social responsibility evolution of a definitional construct
- Dowell, 1999 “Corporate social responsibility and profit volatility: theory and empirical evidence”, Working Paper 129
- Dowling, 2001 “The influence of corporate social responsibility campaigns on public opinion”
- Fambum and Shahley, 1990 “Corporate social responsibility and cause-related marketing: an overview”, Norwegian School of Management
- Friedman, 1970 “Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure”
- Hunger, Wheelen, Thomas, 2004 “Course Title Strategic Management & Business Policy”
- Kolter, 2009 “Introduction: Corporate social responsibility implementation”
- MacMillan and Joshi, 1997 “Media reputation as a strategic resource: An integration of mass communication and resource-based theories”
- Mori, 1999 “The balance between activities is the key to AID gene expression”
- Porter and Kramer, 2002 “Strategic **corporate social responsibility** as global brand insurance”
- Wayne, 2010 “The age of responsibility: **CSR**.2.0 and the New DNA of business’

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναλυτής, 2007, Εισήγηση κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας του Ινστιτούτου Επικοινωνίας «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Υπεύθυνη Κατανάλωση-CSR 2007»
- Βαξεβανίδου, 2011 «Ορισμός – έννοιες ΕΚΕ», Βιβλ. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη
- Γιαλούρη, 2012 «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Πολιτισμός», Διπλωματική Εργασία
- Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία, 1999 «Κοινωνική Οικονομία – Κοινωνική Επιχειρηματικότητα»
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2011 «Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στην ΕΕ», Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Κοινωνική Ένταξη
- Ηρακλέους, 2004 «Ισορροπώντας ανάμεσα στους μετόχους και τους άλλους κοινωνικούς εταίρους: Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη»
- Θανόπουλος, 2003, «Επιχειρηματική Ηθική & Δεοντολογία»
- Καπασακαλίδης, 2014 «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η Έννοια, Η Εφαρμογή και Οι Προοπτικές»
- Στυλιανάκη, 2011 «Κοινωνική Ευθύνη της Επιχείρησης: Κοινωνικές Τάσεις και Επιπτώσεις», Διπλωματική Εργασία
- Σύμβουλοι Ενέργειας και Περιβάλλοντος, 2013, «Απολογισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης»
- Σωματείο Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικών Φορέων, 2014 «Πολιτικές και Πρότυπα για την Προώθηση της ΕΚΕ», Διαδικτυακός Τόπος Διαβουλεύσεων
- Τσιλιώνη, 2011 «Η εταιρική κοινωνική ευθύνη στη σύγχρονη πραγματικότητα & η εφαρμογή της από την Εθνική Τράπεζα», Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, 2006, «Ανθρώπινο Δυναμικό», Οδηγός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης
- Χριστοπούλου, 2011 «Ανθρώπινο Δυναμικό στις Επιχειρήσεις»

ΠΗΓΕΣ:

- http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7
- http://csrhellas.eu/?page_id=7610
- <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/3899/1/%CE%96%CE%91%CE%93%CE%9B%CE%91%CE%A1%CE%91%20%CE%91%CE%9B%CE%95%CE%9E%CE%99%CE%91%20%CE%94%CE%99%CE%A0%CE%9B%CE%A9%CE%9C%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%97.pdf>
- <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse2/sdo/ba/2007/Antaloudaki/document/2007Antaloudaki.pdf>
- <http://www.csringreece.gr/files/research/CSR-1331566033.pdf>
- <http://www.csringreece.gr/files/research/CSR-1331566771.pdf?user>
- http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sws/sws.nsf/dmlindex_gr/dmlindex_gr?OpenDocument
- http://ps.privateschools.gr/lykeio/c_lyk/Arxes_Organwshs_kai_Dioikhshs_Epixeirhsewn_kai_Yphresiwn/Arxes_Organwshs_kai_Dioikhshs_Epixeirhsewn_kai_Yphresiwn-Bib.pdf

- <http://apollon1.alba.edu.gr/Trends/article9.asp>
- http://apothetirio.teiep.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/192/fin_20100457.pdf?sequence=1
- <http://www.opengov.gr/ypoian/?p=5187>
- <http://www.openarchives.gr/search/%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%20%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7/page:3>
- <https://scholar.google.gr/>
- http://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility/index_en.htm
- http://www.accorhotels-group.com/fileadmin/user_upload/Contenus_Accor/Commun/pdf/EN/accor_ethics_csr_charter_2014.pdf
- <http://www.biblionet.gr/book/164097/%CE%92%CE%B1%CE%BE%CE%B5%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CF%85,%CE%9C%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1/%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7>